Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

[illegible]ajer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 298/1293 | Łódź, Środa, 28 grudnia 1927 r. | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ד טבת תרפ"ח | Nr. 298/1293

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

אינדיע געגען ענגלאנד.

בעשלוסען פון אינדישען פאלקס-קאנגרעס אין מאדראס

לאנדאן, 27 (אטע). אין מאדראס איז פארגעקומען דער 42-טער פאלקס-קאנגרעס פון די אינדוסען. דער קאנגרעס האט זיך ארויסגעזאגט געגען מיטארבייטען מיט דער ענגלישער קאמיסיע צו ענדערען די קאנסטיטוציע פון אינדיע, ווייל דער פרינציפ פון זעלבסט-בעשטימונג פאדערט, אז די אינדישע בעפעלקערונג זאל אליין בעשטימען איהר מלוכה-בוי. דער קאנגרעס האט בע-שלאסען צו פאדערען, עס זאלען צוריקגעצויגען ווערען די אינדוסישע פאלקען פון כינא און מעסאפאטאמיע און האט פעראורטיילט די פאליטיק פון ענגלאנד לגבי סאוויעט-רוסלאנד. אין איין רעזאלוציע ווערט געזאגט, אז דער ענטגילטי-גער ציל פון די אינדוסען איז די דערגרייכונג פון אינדיעס אומאפהענגיגקייט.

מוראדיגער בענזין- און נאפט-אויפרייס

שאדען בעטרעפט 50 מיליאן דאלאר.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.) פון פעקין איז מען מודיע, אז די גרויסע בענזין- און נאפט סקלאדעס פון דער „סטאנדארד אויל קאמפאני" זענען אויפ-געריסען געווארען. עס זענען פארהאן פיל טויטע און פערוואונדעטע. איבער גאנץ טיענטזין טראגען זיך וואלקענס שווארצער רויך. צווישען דער בעפעלקע-רונג הערשט א גרויסע פאניק. דער שאדען בעטרעפט ביז 50 מיליאן דאלאר.

נלייכצייטיג האבען אויפגעריסען די כינעזישע אמוניציע-סקלאדעס און עס זענען אויסגעבראכען 2 שרפות אויפ'ן ענגלישען קאנצעסיע-געביט.

א געמיינע העצע פון אן'אונגארישער אפיציעלער צייטונג.

בודאפעשט. (יט"א). דער אפיציעלער ארגאן פון מיניסטעריום פאר פאלקס-געזונדהייט, האט אבגעדרוקט אן'ארטיקעל פון פראפ. גאספארד, וועלכער שרייבט, אז יודען זענען עקעלהאפטע געפעהרליכע פאראזיטען. די דאזיגע אמטליכע צייטונג ווערט פונאנדערגעשיקט אומזיסט אין טויזענדער עקזעמפלא-רען צו די אונגארישע בעאמטע און געמיינדעס און פערשפרייט אזוי-ארום פסוידא-וויסענשאפטליכע יודען-העצע צווישען די מלוכה- און קאמונאלע בעאמטע.

לופט-קאטאסטראפע.

מיט'ן אעראפלאן פון פרוי גרעיסאן

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.) דער גורל פון פרוי גרעיסאן (א שוועסטער-קינד פון פרעז. ווילסאן) און איהרע חברים, וועלכע זענען פרייטאג ארויס-געפלויגען פון אמעריקא קיין אייראפע, איז נישט בעוואוסט. שוין 70 שעה, ווי ס'איז נישטא וועגען זיי קיין שום ידיעה. דאס אמעריקאנישע פראט-מי-ניסטעריום האט ארויסגעשיקט די לופט-שיף „לאס אנדושעלאס" אויף צו זוכען די פערשוואונדענע לופט-פליהער.

ניו-יארק, 27 (ספ. טעל.) פון ניו-פאונדלענד איז מען מודיע, אז די רעשטלעך פון פרוי גרעיסאנס אערא-פלאן זענען פערטראגען געווארען צום ברעג ביי קאפרעי. דער גורל פון די פאסאזשירען איז נישט בעוואוסט.

ענטדעקט א גרויסע אפערע מיט באהן-בילעטען.

סאסנאוויץ, 27 (א.וו.) אין צו-זאמענהאנג מיט דער באהן-פערע, וועלכע איז דא ענטדעקט געווארען, האט מען ארעסטירט אנ'ערך 60 פער-זאן. די אפערע איז בעשטאנען דעריך, וואס אין משך פון 2 יאהר האט מען פערקויפט אלטע באהן-בילעטען צו 50 פראצענט פון זייער נאמינאלען פרייז. מ'ערוואַרט ווייטערדיגע ארעסטען.

אנטיסעמיטישע עקסצעסען האבען געברענגט שאדען דער רומענישער מלוכה.

פעסטשטעלונג פון רומענישען פרעמיער.

בוקארעשט, (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פאר ווייגאכט, האט דער רומענישער פרעמיער-מיניסטער ווינטילא בראטיאנו אין רומענישען פארלאמענט געהאלטען א רעדע וועגען די אויסזיכ-טען פון אנ'אויסלענדישער הלואה פאר רומעניען. דער פרעמיער האט דערביי ערקלערט: אז איצט איז געקומען די צייט, ווען דער אויסלענדישער קאפי-טאל וואלט געקענט אינוועסטירט ווערען אין רומעניען. די סטודענטען-אונרוהען האבען אבער געברענגט אונזער לאנד א גרויסען שאדען, ווייל זיי האבען גע-געבען מוט אונזערע געגנער, וועלכע פאדערען די רעוויזיע פון אונזערע גרע-ניצען, וואס זענען פעסטגעשטעלט גע-ווארען דורך די פרידענס-טראקטאטען.

דאס רומענישע פאלק, האט דער פרעמיער פארטגעזעצט, איז פון אייביג אן געווען טאלעראנט און האט קיינמאל נישט געוואלט אונטערדריקען די פאלקס טימליכקייט אדער רעליגיעזע געפיהלען פון אנדערע פעלקער. די מינדערהייטען דארפען אבער דורך זייער לאיאלע פער האלטען זיך מיטהעלפען צו דער קאנ-סאלידירונג פון דער רומענישער מלוכה.

וואָרנונג!

מיר וואָרענען דער לאדזער יודישע בעפעלקערונג, אז אזוי ווי עס האָ-בען זיך בעוויזען אין דער גאס

פאלשע שפענדע-בלאקען פון דער נעזעלש. „הכנסת כלה"

אהן דעם סטעמפעל פון אונזער פעראיין, מאכען מיר דעריבער אויפמערק-זאם, אז אזעלכע בלאקען זענען פאלשע. מיר בעטען אזעלכע בלאקען נישט אונטערצושטיצען, און די פעלשער וועלען מיר איבערגעבען דער פראקוראטור.

די פערוואלטונג פון „הכנסת חתנים וכלות" אין לאדז, פיעטריקאווער 59.

בברכת מזל-טוב

הנני מברך לרעי וידידי היקר מר ר' יהושע זאראמב נ"י לרגלי נשואי בנו היקר

געציל נ"י עב"ג מרת מלכה ת'

ויהי רצון שיהי' לבנין עדי עד, אמן.

ידידו המברכו יהושע קאפעל.

Z intencji zaręczyn koleżanki mojej

p. MANI BIRENBAUMÓWNY

z p. IZAKIEM SOLNIKIEM

życzy wiele szczęścia i świetnej przyszłości

MANIA GOLDSZTAJNÓWNA.

צו דער פערלאבונג פון אונזערע ליבע פריינד

און ח"ח יעקב פערלמוטער און שרה זעלמאן

ווינשען מיר זיי א גליקליכע צוקונפט אין פאלעסטינע.

יחיאל פלום און כלה.

אלעקסאנדער, דעם 27. דעצ. 1927.

צענטראלער סוחרים- און פאבריקאנטען-פערבאנד

אויף לאדזער וואיעוואודזטווא, פיעטריקאווער 10.

היינט, מיטוואך, דעם 28-טען דעצעמבער, 8 א זייגער אין אָוונט קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל

א גרויסע פערזאמלונג

פון דער מאנופאקטור-בראנזשע

אויף דער טאג-ארדנונג: שוץ געגען באנקראטען אויף דער טאג-ארדנונג:

צוליב דער וויכטיגקייט פון ענין — קומט מאסענווייז! די פערוואלטונג.

8 טונג שניידער-מייסטער!

מיר דערמאהנען, אז דער לעצטער טערמין פון

אויסקויפען פאטענטען אויפ'ן יאהר 1928

לויפט אפ דעם 31-טען ד. ח.

די קאנצעלאריע פון שניידער-מייסטער-פעראיין (פעטריקאווער 20) נעמט אן אויסצוקויפען פאטענטען ביז פרייטאג, דעם 30-טען ד. ח. יעדען טאג פון 8 ביז 11 אין אָוונד. 891 די פערוואלטונג.

מאסאזש- און הייל-גימנאסטיק-שולע און קאבינעט

פון דר. מעד.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89.

[illegible] - פערקרימונגען, פאראליזען, נערווען-שמערצען, [illegible], ארטריטיזם, שטוהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשע, געהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען).

נאך [illegible] די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א [illegible] עמפפאנג פון 3—5 נאכמ.

צו דער עפענטליכקייט!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער עפענטליכקייט, אז

איטשע גראס (לעדער-סוחר) נאוואמיעסקא 11

איז בעת א סכסוך צוליב ירושה פון א נישטיגער סומע פון 100 זל. בעפאלען זיין עלטסטע שוועסטער פרוי קאלושינסקא און זי אזוי מערדערליך געשלאגען, אז מ'האט געמוזט ארויסרופען 2 דאקטוירים און זי איז איצט פון די קלעפ געפעהרליך קראנק.

זאל די עפענטליכקייט אורטיילען אזא אונרהערטען פאל פון אזא גביר, הויזבעזיצער און נידערטרעכטיגען נפש.

דעם ברוטאלען איבערפאל גיב איך איבער אין געריכט.

מיט אכטונג העניך קאלושינסקי, פולנאצנא 10 791

ים-שטורעמס, שניי-זאַווערוכעס, פערפלייצונג

מוראַ'דיגער שטורם אויפ'ן שוואַרצען ים. - באַהן-צוגען אין צענטראַל-רוסלאַנד פערשאָטען מיט שניי. - געשטערטע באַהן-בעוועגונג אין ענגלאַנד. - געוואַלדיגער פערפלייצונג אין שפּאַניען.

מ אָ ס ק ווע, 27 (א.וו.) צוליב דעם מורא'דיגען שטורעם, וואָס הערשט אויפ'ן שוואַרצען ים, זענען אַלע פּאָרטען געשלאָסען. פיל שיפען זענען דער-טרונקען געוואָרען. זעהר פיל מענשען זענען אוועגקומען.

מ אָ ס ק ווע, 27 (א.וו.) אין די גובערניעס פון צענטראַל-און מזרח-רוס-לאַנד הערשען געוואַלדיגע שניי-שטורעמס, וועלכע מאַכען כמעט אונמעגליך די גאַסען-בעוועגונג. אויף דער ליניע אָריאָל-טולאַ זענען 8 צוגען געבליבען שטע-קען אין שניי. דער באַהן-פערקעהר איז איבערגעריסען אויך אויף דער ליניע קאַזאַן — פּענזאַ און סומבורסק—פּענזאַ. די פּאַסאַזשירען, וועלכע זענען פער-האַלטען געוואָרען אין וועג דורך די שניי-זאַווערוכעס, דראָהט אַ הונגער-טויט. דער שניי ליגט אויף אַ הויך פון 1 2 מעטער.

לאָנדאָן, 27 (א.וו.) צוליב די געדיכטע שנייען איז די באַהן-בעוועגונג אויף אַ רייה ליניעס געשטערט געוואָרען. אויף אייניגע ליניעס האָט זיך דער פערקעהר אינגאַנצען אָפּגעשטעלט. עטליכע צוגען זענען געבליבען אינמי-טען וועג און די פּאַסאַזשירען מוזען וואַרטען אויף רעטונגס-אַמבולאַנסען מיט לעבענס-מיטעל. עטליכע צווישען-שטעטישע אמניבוסען זענען פערהאַלטען גע-וואָרען צוליב די שנייען אין מיטען וועג.

מ אַ ד ר י ד, (ספּ. טעל.) איבער'ן ים-ברעג פון שפּאַניען האָט זיך אַרי-בערגעטראָגען אַ שרעקליכער שטורעם, נאָך וועלכען דער ים איז אַרויסגעטראָ-טען פון די ברעגעס. דאָס וואַסער האָט פערגאָסען דעם ברעג אויף אַ שטח פון 1 קילאָמעטער. פיל שיפען זענען דערטרונקען געוואָרען. אין צפון און מיטעל-שפּאַניען זענען די טייכען אַרויס פון די ברעגעס, פערגיסענדיג גרויסע לאַנד-שטחים און צושטערענדיג די באַהן-ליניעס. דער פערקעהר צווישען צפון און צענטער איז אונמעגליך געוואָרען.

פּ אַ ר י ז, 27 (אַטע). פון בריסעל איז מען מודיע וועגען גרויסע שניי-שטורעמס ביים ים-ברעג, צוליב וואָס די שיפען האָבען זיך געמוזט אומקעהרען אין די האַפענס.

אַ נדבן -- אַ נסתר,
וואָס אונטערשטיצט די ענגלישע מלוכה.

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.) אין ענג-לישען פינאַנץ-מיניסטעריום איז אָנגעקו-מען אַ סומע פון 2 מיליאָן פונט שטערלינג. די סומע איז פון אַן'אומבע-קאַנטען, וועלכער האָט זי בעשטימט אויף צו בעצאָהלען די ענגלישע מלחמה-חובות. די דאָזיגע אומבעקאַנטע פערזאָן האָט שוין עטליכע מאָל צוגעשיקט אין ענגלישען פינאַנץ-מיניסטעריום פערשי-דענע סומען אויף צו בעצאָהלען די ענגלישע חובות.

סעפּאַראַטיסטישע בעוועגונג אין עלזאַס-לאָטרינגען

פּ אַ ר י ז, 27 (ספּ. טעל.) אין עטליכע שטעט פון עלזאַס-לאָטרינגען, בעזונ-דערס אין שטראַסבורג זענען אַדורכגע-פיהרט געוואָרען פערשידענע הויז-רע-וויזיעס. אין 60 פאַלען זענען פעסטגע-שטעלט געוואָרען שפּורען פון אַן'אָרגאַ-ניזאַציע, וועלכע ווילען אַדורכפיהרען די אויטאָנאָמיע פון עלזאַס-לאָטרינגען. די אָרגאַניזאַציעס זענען געשטאַנען אין קאָנטאַקט מיט נאַציאָנאַליסטישע אָרגאַ-ניזאַציעס אין דייטשלאַנד.

געשטאָרבען ד"ר יעלסקי.

ג ע נ ף, 27. טעלעגראַפיש דורך יט"א) דאָ איז געשטאָרבען דער בעקאַנטער וויסענשאַפטס-מאַן, דער געוועזענער לאַנג-יעהריגער פרעדיגער פון דער לאָדזער סינאַגאָגע ד"ר ישראל יעלסקי.

געשטאָרבען אַ בעריהמטער יוד. דאָקטאָר.

נ י ו-י אָ ר ק, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אין פילאַדעלפיא איז אין על-טער פון 89 יאָהר געשטאָרבען אייגער פון די בעקאַנטע מעדיצין-דאָקטוירים אין אַמעריקא יעקב קאַהען.

קאַהען האָט פערעפענטליכט פיל ווי-סענשאַפטליכע ווערק.

די לויה פון וולאַדימיר טיאָמקין

פּ אַ ר י ז, 27. (יט"א טעלעגראַפיש) היינט איז דאָ ביי אַ בעטייליגונג פון עטליכע טויזענט יודען פאָרגעקומען די לויה פון אינזש. וולאַדימיר טיאָמקין. דער ארון איז געוועזען בעדעקט מיט אַ ציוניסטישער פאָהן. ביים אָפענעם קבר האָבען געהאַלטען רעדעס: דער פּרעזי-דענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַני-זאַציע פּראָפ. חיים ווייצמאַן, וועלכער ווײלט איצט אין פּאַריז, ניידיטש, אַדוו. שליאָזבערג, אַ פערטרעטער פון „אָרט", וואו דער פערשטאָרבענער איז געוועזען אַ מיטגליד פון צענטראַל-ראַט, אַ פער-טרעטער פון די רעכטע „פּועלי ציון" א. אַנד.

פּראָיעקט אַרויסצושיקען אימיגראַנטען, וואָס אונטערשטיצען נישט זייערע קרובים.

וו אַ ש י נ ג ט אָ ן, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אויף דער זיצונג פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס האָט דער קאָנגרעסמאַן דיקשטיין אַריינגעטראָגען אַ גע-זעץ-פּראָיעקט, לויט וועלכען עס וועלען אַרויסגעשיקט ווערען פון לאַנד די אַמעריקאַנער איינוואוינער, וועלכע זאָגען זיך אָפּ צו שטיצען זייערע פרויען און מינדיעהריגע קינדער, וואָס זענען פערבליבען אין אייראָפּאַ.

דער שלום וועט זיך כסדר שטאַרקען.
אָפּטימיזם פון בריאַנ'ען בנוגע דעם מצב אין אייראָפּאַ.

ב ע ר ל י ן, 27 (ספּ. טעל.) דער פראַנצויזישער אויסערן-מיניסטער בריאַן האָט געגעבען אַן'אינטערוויאו דעם בע-קאַנטען זשורנאַליסט זויערוויין וועגען דער איצטיגער לאַגע. בריאַן האָט צווי-שען אַנדערען פעסטגעשטעלט, אַז אַלע געפאַהרען, וועלכע אייראָפּא האָט אַדורכגעמאַכט אין לעצטען יאָהר זע-נען אַרויסגעדרונגען פון דער מורא פון פערשידענע פעלקער פאַר זייער זיכער-קייט. די עקספּאַנסיווע טענדענצען זע-נען בעזייטיגט געוואָרען דורך אַ פּער-זענליכען מיינונגס-אויסטויש אין גענף. ס'האָט זיך איינגעגעבען צו ליקווידירען דאָס געפאַהר צווישען פוילען און ליטע. צווישען די דאָזיגע מלוכות האָט גע-קענט דערגעהן צו געשעהענישען, וועל-כע וואָלטען דערפיהרט צו אַ בעוואָ-פענטען קאָנפליקט. דער קאָנפליקט וואָלט דעמאָלט זיך נישט בעגרעניצט נאָר צו די דירעקטע שונאים. אויף מזרח-אייראָפּא זענען נאָך גע-וויסע גרעניצען נישט אַנערקענט; מאַנ-כע פעלקער געפינען זיך צווישען זעהר שטאַרקע שכנים אַזוי, אַז אַ מלחמה וואָלט ביי די היינטיגע אומשטענדען אַרומגענומען גאַנץ אייראָפּאַ. צווישען פוילען און ליטע זענען יעדענפאַלס אַלע מעגליכקייטען פון אַ בעוואָפענטען צו-זאַמענשטויס ליקווידירט געוואָרען. אַזאַ ערפאָלג איז דערגרייכט געוואָרען קודם כל אַ דאַנק דער אַנוועזענהייט פון מאַר-שאַל פּילסודסקי אין גענף. אַ חוץ דעם האָבען די דייטשען און סאָוויעטען זיך בעמיהט צו מילדערען דעם קאָנפליקט.

אויף דער פראַגע, וואָס וועט זיין אין נייעם יאָה', האָט בריאַן אויסגע-דריקט אַ האָפנונג, אַז דער שלום וועט זיך כסדר פערשטאַרקען, ביז ער וועט ווערען אַן'ערבאָבערונג פון דער גאַנצער מענשהייט.

רוסלאַנד לאָזט אַרויס
אבער קיין ארץ-ישראל לאָזט מען נישט אַריין.

י ר ו ש ל י ם, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) 4 ציוניסטען, וועלכע זענען אין רוסלאַנד פער'משפּט געוואָרען אויף פערשיקונג און זענען אַרויסגע-שיקט געוואָרען פון רוסלאַנד, האָבען נישט בעקומען די ערלויבניש אַריינצו-פאָהרען קיין ארץ-ישראל. ס'האָט אויך נישט געהאָלפען די אינטערווענץ פון די אָנגעזעהענסטע יודישע קרייזען אין ארץ-ישראל. זיי זענען צוריק אָפּגעשיקט געוואָרען קיין רוסלאַנד, וואו זיי וועלען איצט מוזען אָפּקומען זייער שטראָף אין סיביר.

פּאַריזער הילפס-קאָמיטעט
פאַר יודישע אינטעלעקטועלע עמיגראַנטען.

פּ אַ ר י ז (י. ט. א.) דער פּאַריזער הילפס-קאָמיטעט פאַר די יודישע אינ-טעלעקטועלע עמיגראַנטען האָט אָפּגע-האַלטען אַ פערזאַמלונג. עס איז בעשלאָ-סען געוואָרען צו פערברייטערן די טע-טיגקייט פון דער מעדיצינישער סעקציע.

צו דעם צוועק איז צונויפגערופען געוואָרען אַ זיצונג פון פערבאַנד פון די יודישע דאָקטוירים אין פּאַריז אונטער'ן פאָרזיץ פון אַדוו. ה' סליאָסבערג מיט', אַנטייל פון 36 דאָקטוירים, וועלכע האָ-בען אויסגעדריקט זייער גרייטקייט צו אונטערשטיצען די טעטיגקייט פון קאָ-מיטעט. עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיטיע, וועלכע וועט אויסאַרבייטען אַ פּראָגראַם פון פּראַקטי-שער אַרבייט אויפ'ן געביט פון מעדי-צינישער הילפס-טעטיגקייט פאַר די נויט ליידענדע יודישע אינטעלעקטועלע עמיגראַנטען אין פּאַריז.

דער רבי'ש-פּאָליטישער צוזאַמענפאָהר אין לעמבערג.

אין קבלת-פנים פאַר'ן בעלזער בעטייליגען זיך די אַסימילאַטאָרען. — געשלעג צווישען בעלזער און באָבאָווער חסידים. — דער „ראַדימנער" איז אויך געקומען מאַכען פּאָליטיק.

מאָנטאָג 9 אַ זייגער אין אָוועגד איז קיין לעמבערג געקומען דער בעלזער רבי, כדי צו בעטייליגען זיך אינ'ם צו-זאַמענפאָהר פון די גאַליציאַנער רבנים, וועלכער האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען.

דער קבלת-פנים, וועלכען מען האָט געמאַכט דעם רבי'ן, נישט נאָר מצד זיינע חסידים, נאָר אויך מצד דער לעמ-בערגער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט, שטייגט איבער אַלץ, וואָס איז ווען עס איז פאָרגעקומען.

שוין 7 אַ זייגער אין אָוועגד האָבען זיך אויפ'ן לעמבערגער הויפּט - וואָקזאַל פערזאַמעלט טויזענדער חסידים, גרויסע אַבטייליגען פון פוס-געהער און רייטער פּאָליציאַנטען האָבען געהיט די אָרדנונג. ווען דער צוג מיט וועלכען דער רבי איז געפאָהרען איז אָנגעקומען קיין לעמ-בערג, האָט די פּאָליציי אָבגעשלאָסען אַלע וואַגאָנעס און קיינעם נישט אַרויס-געלאָזט ביז דער רבי וועט אַראָבגעהן. צום רבי'ן אין וואַגאָן איז אַריין אַ ספּע-ציעלע דעלעגאַציע פון די אָנגעזעהענ-סטע חסידים, אַריינגעפיהרט דעם רבי'ן אינ'ם רעפּרעזענטאַציע-סאַלאָן, וואָס איז בעשטימט נאָר פאַר הויכע פערזענליכ-קייטען און וועלכער איז פאַר'ן רבי'ן ספּעציעל געעפענט געוואָרען אין סאַלאָן האָבען דעם רבי'ן בעגריסט פערשידע-נע אָנגעזעהענע פערזענליכקייטען פון דער יודישער בעפעלקערונג און דערונ-טער אויך דער פּרעזעס פון לעמבערגער קהלה-פערוואַלטונג ד"ר אַלערהאַנד און דער פיהרער פון די פּאָליאַקען פון משה'ס גלויבען, ד"ר וואַסער. דער פאַקט, וואָס דער עקסטער אַסימילאַטאָר

(אַ בריף פון לעמבערג)

ד"ר וואַסער, וועלכער האָט זיך איצט בעריהמט געמאַכט מיט זיין אַרויסטריט געגען די יודישע נאַציאָנאַלע עלעמענ-טען איז געקומען בעגריסען דעם רבי'ן, האָט צווישען די פערזאַמעלטע אַרויס-גערופען אַ פערשטענדליכע סענסאַציע.

דער רבי האָט געדאַנקט אַלע, וואָס זענען איהם געקומען מקבל פנים זיין און זיך געזעצט אין אַ פיאַקער (דראָש-קע) אָבפאָהרען אין שטאָט אַריין. ווי נאָר דער רבי איז אַריין אין דראָזשקע, האָבען זיך פון ביידע זייטען בעוויזען רייטער - פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען דעם גאַנצען וועג בעגלייט, רייטענדיג אויף די פערד, דעם רבי'ן. אויפ'ן גאַנ-צען וועג, וואָס דער רבי איז דורכגע-פאָהרען, איז דער פערקעהר פון די טראַמוואַיען און דראָזשקעס געוועזען אָפּ-געשטעלט.

בשעת דעם קבלת-פנים פאַר'ן רבי'ן איז געקומען צו אַן'אינצידענט צווישען די בעלזער און באָבאָווער חסידים. די באָבאָווער חסידים, וועלכע גרייטען אַ פייערליכען קבלת-פנים פאַר זייער רבי'ן, וועלכער קומט מאָרגען, זענען געוועזען געקרענקט דערפון, וואָס אויף בעגעגנען זייער רבי'ן האָט מען דעם רעפּרעזענ-טאַציע-זאַל נישט אָפּגעגעבען. זיי האָ-בען דערום אָנגעהויבען שרייען, אַז דער בעלזער רבי האָט נישט געטאָרט אַריינגעהן אין דעם סאַלאָן, ווייל דאָרט געפינט זיך אין איין וואַנד אַ צלם. די בעלזער חסידים האָבען זיך דערפון גע-פונען בעליידיגט. וואָרט פאַר וואָרט און עס איז געקומען צו אַ געשלעג, צו וועלכען די פּאָליציי האָט אָבער באַלד אַן'ענדע געמאַכט.

אין אַלגעמיין זעהט זיך פאָר, אַז דער רבנים - צוזאַמענפאָהר וועט זיין זעהר אַ שטורמישער, ווייל דער אַנטאַ-גאָניזם צווישען די בעלזער און באָבאָ-ווער חסידים איז זעהר אַ שאַרפער.

אין די יודישע נאַציאָנאַלע קרייזען הערשט אַן'אויפגערעגט שטימונג. מען איז זיכער, אַז דער צוזאַמענפאָהר האָט אַ נאָהנטע שייכות צו די פאָרשטעהענ-דע וואַהלען צום סיים און שטרעבט צו בעקעמפען דעם איינפלוס פון די ציו-ניסטישע עלעמענטען. דער פאַקט, וואָס דער עקסטער אַסימילאַטאָר ד"ר וואַסער, וועלכער איז אַזוי ווייט פון יודישקייט, איז געקומען צום באַהן מקבל-פנים זיין דעם רבי'ן, ווייזט שוין קלאָר, וועמענס האַנד עס אַרבייט דאָ.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן רבנים-צוזאַ-מענפאָהר איז דאָ היינט אויך פאָרגעקו-מען פאָלגענדער אינצידענט: צווישען אַנדערע רבנים, איז צום צוזאַמענ-פאָהר אויך געקומען דער ראַדימנער רבי שמואלקע שאַפּיראָ, וועלכער איז בעקאַנט פון זיין פּראָצעס מיט דער „רבי'צין" זלאַטע רובין. ווען ער איז אַרויסגעגאַנ-גען פון זיין אכסניה אויף דער יאַטקע-גאַס זענען אויף איהם אָנגעפאַלען עט-ליכע בעלזער חסידים (דער רבי שאַפּיראָ איז אַ באָבאָווער חסיד) און אָנגעהוי-בען שרייען „עוכר ישראל, דו טאָרסט קיין רב נישט זיין". עס איז געוואָרען אַ גרויסער צוזאַמענלויף און דער ראַ-דימנער רבי, אַ פערשעהמטער און בע-ליידיגטער, האָט ער געמוזט צוריק אַנט-לויפען אין זיין אכסניה און זיך דאָרט בעהאַלטען.

פּ. ב.

אפילו מיט פערמאַכטע אויגען
דערפיהלט מען עס באַלד

דאָס איז
Plutos שאָקאָלאַד

די נאַהרהאַפטיגקייט, פיינער געשמאַק און קרעפטיגונג,
זענען די וואונדערליכע אייגענשאַפטען פון „פּלוטאָס".

דאָס שפּיל אין נביאות.

אויף דער איצטיגער תרבות - קאָנפערענץ אין וואַרשאַ האָט דער געוועזענער פיהרער פון די יודישע לעגיאָנען אין א״י וולאַדימיר, וועלוועל זאב זשאַבאָטינסקי געהאַלטען אַ פּראָגראַם-רעדע, אין וועלכער ער האָט אגב דערקלערט פייערליך, אַז יודיש וועט עקזיסטירען העכסטענס נאָך 50 יאָהר, און אַז די דאָזיגע שפּראַך, אויף וועלכער מיר רעדען, האַלט אין איין אונטערגעהן.

ווי שטענדיג, איבעריגענס, איז אויך אין דעם פאַל דער רעדנער און „מיליטער-מאַן“ זשאַבאָטינסקי נישט געוועזען אָריגינעל, און ער האָט פּשוט איבערגעפּלאַפּלט דאָס, וואָס אַ סך אַנדערע שוואַרץ-זעהער האַלטען אין רעדען.

ס'איז שוין, נישט פאַר קיין יודען געדאַכט, אַזאַ טבע ביי איהם פון לאַנג, אַז ער ענטדעקט אַמעריקאַ'ס, וואָס זענען שוין פון לאַנג ענטדעקט געוואָרען, און קיינמאָל קיין אַמעריקע'ס נישט געווען...

דער מענש האָט אָבער אַ כח-הדבור, (אין עטליכע שפּראַכען, אויף יעדען פאַל, טאָמער וועלען איינער פון זיי אין 50 יאָהר אַרום אונטערגעהן; און ער קלויבט זיך אַוודאי צו פערבלייבען אין דער אייביגקייט!) ס'איז אַ יוד מיט אַ זעלטענער-יוגענדליכען טעמפּעראַמענט, און מ'קאָן איהם נישט אָפּזאָגען אין געוויסער געשיקטקייט וואו-וואָס-פאַר-וועמען ער רעדט! זיינע פּאָליטישע שמחה אָדער לויה-דרשות זענען שטענדיג אַ סענסאַציע דורך דער ספּעציעלער לייכטקייט, הייטערקייט, און פּעליעטאָניסטישער שלאַגפערטיגקייט.

האָט אַזאַ יוד גאָרנישט צו טון מיט דעם לעבעדיגען יודישען לעבען און מיט די יודישע לעבענס - פראַגען און רעדט –

מען מוז רעדען, ווייל אַ רעדנער איז ער...

דער מגיד מיט'ן נישט-דערגאַנגענעם תורה-מוסר, וואָס איז פאַר'ן פּשוט'ען טאָג-טעגליכען יודען טערקישע גראַמאַטיק און פערהאַקט זיך אפילו נישט, טוט אפילו נישט אויף אַ ווייל אַ טראַכט, צי איז אפילו דאָ אַן'אָנצוגעהערעניש דערפון...

אַמעריקע, אויף וועלכער וולאַדימיר אָריענטירט זיך ביים בעגרינדען זיין נביאות האָט די גרעסטע יודישע פּרעסע, ליטעראַטור און טעאַטער. דאָס איז אַ פאַקט, וואָס „תרבות“ איז צו קורץ דערפאַר דאָס אָפּצולייקענען.

און אויב ישעיה איז טאַקי אַ נביא איז וולאַדימיר קיינמאָל קיין נביא נישט געווען.

אלא וואָס דען, מ'זאָגט אויף יודיש, אַז אַ נאַר איז אַ האַלבער נביא—איז עס גאָר אַנ'אַנדער זאַך...

מ.ן.

די גמרא אין אַן אַנטיסעמיטישער אויפלאַגע ; אַן עכט אונגאַרישער פּראָצעס

(אַ בריף פון בודאַפּעשט).

אין דער אונגאַרישער קעניגליכער רעזידענץ-שטאָט האָבען מיר היינטיגע וואָך געהאַט אַ מאָדנעם משפּט.

דער בעקאַנטער כלומרשטער אונגאַרישער געלערנטער אַנטיסעמיט, באַראָן אַלפאָנס לוּשענסקי האָט גענומען אויף זיך איינצופיהרען אין אונגאַרן די אַנטיסעמיטישע וויסענשאַפט פון דייטשלאַנד און בעגליקען דאָס אונגאַרישע פאָלק מיט אַנ'אונגאַרישער איבערזעצונג פון תלמוד. אַלע אַנטיסעמיטישע אויפרייצונגס-שריפטען און פעלשונגס-ליטעראַטור פון דייטשלאַנד זענען אַריין אין דער דאָזיגער אונגאַרישער גמרא.

דער באַראָן האָט שפּעקולירט אויף זיין אַריסטאָקראַטישען טיטול און אויף דער אַבסאָלוטער אומוויסענהייט פון דער מיטעלער אונגאַרישער אינטעליגענץ אין יודישע וויסענשאַפט בכלל און אין תלמודישער בפרט.

ער האָט דעריבער געהאָפט צו מאַכען אַ גרויס געשעפט פון זיין געפעלשטער אונגאַרישער גמרא און פונאַנדערגעשיקט אַ מיליאָן פּראָספּעקטען צווישען אינטעליגענטערען עולם פון אונגאַרישע שטעט. די פּראָספּעקטען אַליין זענען פול מיט זלזולים אויף דער יודישער רעליגיע: מען האָט אויסגעקליבען לויטער קריסטליכע אַדרעסען, כדי דער מיאוסער אַנטיסעמיטישער פּראָספּעקט וועגען דער איבערזעצונג פון „יודישען תלמוד“ זאָל חלילה נישט אַריינפאַלען אין יודישע הענד.

אָבער די מאָדיאַריזירטע נעמען פון אַ סך אונגאַרישע יודען האָבען דעם געשעפטס - טיכטיגען באַראָן אַביסעל פערפיהרט.

ער האָט געקריגען צוריקגעשיקט טויזענדער פּראָספּעקטען מיט אַנ'עצה טובה, ער זאָל דאָס פּאַפּיר בעסער פערווענדען פאַר נוצליכערע צוועקען. אָבער צוויי יודען, לאַדיסלויס פריד און אַלעקסאַנדער באַרנא האָבען זיך פאַר אויפרעגונג איבער אַזעלכע אַנטיסעמיטישע פעלשונגען נישט בעגנוגענט מיט דער עצה אַליין.

זיי האָבען דעם אַנטיסעמיטישען אַריסטאָקראַט אַריינגעשריבען שווערע גראָבהייטען, רופענדיג איהם עלנטער הערָאַישער ליגנער, מיאוסער פעלשער וכדומה. גלייכצייטיג איז אַריינגעטראָגען געוואָרען אַ קלאַגע אין געריכט געגען דער גאַנצער איבערזעצונג וועגען פעלשונג, רעליגיאָנס-בעליידיגונג און אויפרייצונג א. א. וו. מיט אַ פאָרשלאַג די גאַנצע איבערזעצונג צו קאָנפיסקירען.

אַזאַ שווערע קלאַגע מיט עקספּערטען און וויסענשאַפטליכע בעווייזען מוז אין אונגאַרן פערנעהמען אַ היבש ביסעל צייט, ביז דער טערמין ווערט אויסגעשריבען פאַר'ן בעשולדיגטען באַראָן, ער זאָל קומען אָראָפּכאַפּען זיין פּסק ביים געריכט. דערפאַר אָבער האָט דער באַראָן געקלאָגט די צוויי יודען אויף עהרע-בעליידיגונג און אָט דער טערמין איז אויסגעשריבען געוואָרען תיכף ומיד.

עס איז געווען אַ שווערער אָבער גיכער משפּט.

דאָס געריכט האָט אַפילו אַרויסגעזאָגט זיין מיינונג, אַז ביידע יודען האָבען געהאַט דאָס פולע מענשליכע רעכט אַריינצופאַלען אין דער גרעסטער אויפרעגונג איבער אַזאַ זאָרט אַנטיסעמיטישער „וויסענשאַפט“, וואָס איהר איינציגער צוועק איז אויפרייצען, פעלשען און בעשמוצען דעם כבוד פון פעלקער און רעליגיאָנען.

דער ריכטער איז כמעט מעהר ווי זיכער, אַז דער באַראָן וועט האָבען אַ מיאוס'ן סוף אין דער הויפּט-קלאַגע, וואָס ערוואַרט איהם באַלד און ער וועט שוין פערזאָגען אויף דור-דורות צו היטען זיך פון אַזעלכע איבערזעצונגען און פון אַזעלכע געשעפטען אָבער די ביידע יודען מוזען דאָך קריגען אַ מילדע שטראָף פון סך-הכל דריי דאָלאַר פאַר עהרע-בעליידיגונג.

עס האָט נישט געהאָלפען די טענות פון די אָנגעקלאָגטע און פון זייערע אַדוואָקאַטען, אַז מען זאָל אָפּלעגען דעם איצטיגען פּראָצעס ביז צום גרויסען תלמוד-פּראָצעס, אָדער מען זאָל אַריינרופען אַ געשוואָרענעם עקספּערט, ער זאָל דאָ אין געריכט פערהערען דעם געלערנטען באַראָן און תלמוד-איבערזעצער צי ער קען אַפילו דעם העבּרעאישען אלף-בית צי קען ער אַפילו עפענען אַ גמרא אויף דער ריכטיגער זייט. דער ריכטער האַלט זיך ביים טרוקענעם געזעץ, מען טאָר נישט בעליידיגען אפילו ווען עס איז אמת. דערווייל האָט דער באַראָן אַ פּסק פון געריכט, אַז די ביידע יודען זיינע פעראורטיילט.

דער משפּט דערמאַנט אָן אַן אַנעקדאָט פון אַ פּראָווינציעלען עסטרייכישען טריבונאַל:

איין יוד האָט דעם אַנדערען אָנגערופען טפש און דער יוד האָט אָנגעקלאָגט צום געריכט. מען האָט גערופען געשוואוירענע דאָלמעטשערס פאַר העברעאיש און יודיש.

דער העברעער האָט דערקלערט, אַז טפש הייסט אַ שוטה, דער יודישיסט האָט געפונען דאָס פּראָסטע וואָרט: נאַר, דער ריכטער האָט פעראורטיילט דעם יוד אויף עטליכע טעג תפיסה, ווייל דאָס געזעץ אסרט אַזאַ בעליידיגונג, הגם עס ווייזט פאַקטיש אויס, אַז דער קלעגער געהערט צו דעם זאָרט נישט קלוגע מענשען. דאָ האָט זיך דער בעשטראָפטער אויפגערעגט און פרעגט דעם ריכטער:

— ווי אַזוי זאָל מען דאָך אָנרופען אַ נאַר?— זאָל איך איהם אפשר אָנרופען אַ חכם?

דער ריכטער ענטפערט נאַאיוו: מיינטוועגען אַזוי, דאָס איז נישט קיין בעליידיגונג.

דער בעשטראָפטער יוד הויבט זיך תיכף אויף, געהט נעהנטער צו צו דער טיר, ציהט דעם הוט מיט דרך-ארץ און געזעגענט זיך: אַדיע, קלוגער הער ריכטער!..

א. וו.

סענסאַציאָנעלע פּראָצעסן אין קאָוונא.

פון אַ מאַן, וואָס האָט דערשאָסען דעם געליבטען פון זיין פרוי.

פערגאַנגענעם מאָנטאָג און דינסטאָג איז אין קאָוונער קריגס-געריכט פאָרגעקומען דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס געגען דעם ליטווישען באַנק-דירעקטאָר ראַמאַנאַס. צום פּראָצעס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 40 עדות פון ד אָנפיהרענדע פּאָליטישע, מיליטערישע און ווירטשאַפטליכע קרייזען אין ליטאַ.

לויט'ן בעשולדיגונגס-אַקט, האָט דער ראָמאַנטישער מאָרד געהאַט פאָלגענדען פערלויף:

דער אָנגעקלאָגטער יאַנאַס ראַמאַנאַס, 33 יאָהר אַלט, איז פון יאָהר 1917 פון אַמעריקאַ צוריקגעקומען קיין ליטאַ. נאָכדעם ווי ליטאַ ווערט אומאָבהענגיג, גרינדעט ער צוזאַמען מיט נאָך אַנדערע אַמעריקאַנער – ליטווינער אַ געמישטע אַמעריקאַניש-ליטווישע האַנדעלסבאַנק, און אין יאָהר 1920 ווערט ער בעשטימט אַלס דירעקטאָר פון דער זעלבער באַנק, בעזעצענדיג זיך מיט זיין יונגע פרוי אין קאָוונאָ. גלייכצייטיג האָט ראַמאַנאַס זיך אויך בעטייליגט אין פערשידענע אַנדערע האַנדעלס-ווירטשאַפטליכע אונטערנעהמונגען, וואָס זענען מיט אַמעריקאַנער קאַפּיטאַלען געגרינדעט געוואָרען אין ליטאַ.

דער אָנגעקלאָגטער האָט געהאַט אַ שלעכט פאַמיליען-לעבען. ער איז געווען זעהר אייפערזיכטיג. ער האָט זיין פרוי חושד געווען, אַז זי איז איהם אונטריי. אויף דעם באָדען זענען צווישען מאַן און ווייב פאָרגעקומען פערשידענע סכסוכים. איינמאָל האָט זיך דעם אָנגעקלאָגטענס פרוי ראָמאַניע געפיהלט קראַנק פון אויפרעגונג און זי האָט אין יאָהר 1925, איינגעלאַדען דעם מיליטער-דאָקטאָר אויבערלייטנאַנט ד״ר ברונדזאָ, ער זאָל איהר געבען מעדיצינישע הילף. פון דעם טאָג אָן האָט זיך צווישען דער פרוי ראַמאַנאַס און ד״ר ברונדזאָ אָנגעהויבען ענטוויקלען בעקאַנטשאַפט, וואָס איז דערנאָך איבערגעגאַנגען אין פריינדשאַפט און צום סוף אין אינטימע בעציהונגען. אַזוי ווייט, אַז די פרוי ראַמאַנאַס האָט איהר מאַן געוויזען די ליבעס-בריף, וואָס זי בעקומט פון ד״ר ברונדזאָ און זי האָט געפאָדערט פון איהר מאַן, אַז ער זאָל זיך מיט איהר שיידען, ווייל זי וויל חתונה האָבען מיט'ן ד״ר ברונדזאָ.

דער באַנק דירעקטאָר ראַמאַנאַס האָט געמאַכט הכנות צו אָברעכנען זיך מיט זיין „קאָנקורענט“ און האָט אָבגעוואַרט דעם ד״ר ברונדזאָ, ווען ער קומט בעזוכען זיין פרוי. דעם 21-טען אויגוסט פ. י. האָט ראַמאַנאַס זיך ענדליך דערוואַרט, און זעהענדיג ווי ד״ר ברונדזע געפינט זיך אין זיין ווילע, האָט דער בעשולדיגטער מיט אַ רעוואָלווער אויף איהם אויסגעשאָסען. ד״ר ברונדזע האָט פון איהם געוואָלט דעם רעוואָלווער אַרויסרייסען, אָבער דערביי האָט ראַמאַנאַס אַרויסגעכאַפּט אַ צווייטען רעוואָלווער און 5 מאָל אויסגעשאָסען אויפ'ן ד״ר ברונדזע, שוין אַ פערוואונדעטער האָט ד״ר ב. אָנגעהויבען לויפען, אָבער דער אָנגעקלאָגטער איז איהם נאָכגעלאָפען און געהאַלטען אויף איהם אין איין האַגלען מיט קוילען, אַזוי אַז ד״ר ברונדזע איז אַנידערגעפאַלען, און באַלד דערנאָך ווי מען האָט איהם אָפּגעפיהרט אין מיליטער שפּיטאָל, איז ער געשטאָרבען.

צוליב דעם, וואָס ליטאַ געפינט זיך אין קריגס-צושטאַנד קומט פאַר דער פּראָצעס פאַר'ן קריגס-געריכט.

נאָכ'ן פאָרלעזען דעם בעשולדיגונגס-אַקט פרעגט דער געריכטס-פאָרזיצענדער דעם אָנגעקלאָגטען צי ער איז זיך מודה אין מאָרד און צי ער אָנערקענט זיך פאַר שולדיג? דערויף ענטפערט דער אָנגעקלאָגטער, אַז ער אָנערקענט זיך פאַר שולדיג? דערויף ענטפערט דער אָנגעקלאָגטער, אַז ער אָנערקענט זיך נישט פאַר שולדיג אין אַ מאָרד, ער האָט געוואָלט זיך נוקם זיין אין דעם, וואָס האָט צובראָכען זיין פאַמיליען לעבען. ער האָט זיין פרוי זעהר ליב געהאַט און זיין פרוי וואָלט מיט איהם אויסגעלעבט די יאָהרען, ווען נישט ד״ר ברונדזאָ, וואָס האָט אַלט דאָן-זשואַן פערדרעהט זיין פרוי'ס קאָפּ און איהר איינגערעדט, אַז זי זאָל זיך גט'ן מיט איהר מאַן און מיט איהם חתונה האָבען. ער האָט טאַקי בעשלאָסען זיין געגנער צו בעזייטיגען, ער האָט אָבער נישט געוואָלט איהם שיסען אויף טויט, נאָר שיסען אין די פיס, כדי צו בלייבען אַ קאַליקע און זיך שוין נישט כאַפּען צו פרעמדע ווייבליך.

צום סוף ערקלערט דער אָנגעקלאָגטער, אַז ער האָט זיין טאַט אויסגעפיהרט, נישט בלויז אין זיין אייגענעם אינטערעס, נאָר אויך אין אינטערעס פון כלל. דען דאָס פאַמיליען לעבען אין ליטאַ האָט זיך אין אַלגעמיין פערערגערט, אַ גרויסער טייל דאָן-זשואַנ'ס נוצען אויס די לייכטיגקייט פון פערשידענע פערהייראַטע פרויען און רואינירען זייער פאַמיליען-לעבען. מיט זיין שיסען אויף ד״ר ברונדזע האָט ער געוואָלט וואָרנען די פרויען-פערפיהרער, אַז זייער סוף וועט קומען אויב זיי וועלען נישט לאָזען צורוה פרעמדע פערהייראַטע פרויען.

עס ווערט אַלס עדות אויסגעהערט די פרוי ראָמאַנאַס, וועלכע ערקלערט, אַז זי האָט באַלד נאָך דער חתונה פערלוירען דעם צוטרוי צו איהר מאַן. וואָס האָט זיך נישט אָפּגעשטעלט זאָגאַר פאַר שלאָגען. אָהן ד״ר ברינדזיאַ וואָלט זי אויך נישט געוואוינט מיט איהר מאַן אויף דער פראַגע פון פערטיידיגער: צי זי איז נישט געשטאַנען אין אינטימע בעציהונגען מיט דעם דערשאָסענעם, האָט דער עדות זיך ענטזאָגט צו געבען אַנ'ענטפער.

ס'ווערען אויסגעהערט אַ גאַנצע רייה עדות, צווישען זיי די פרוי פון פינאַנץ-מיניסטער טובעליוס, דירעקטאָר פון דער ליטווישער עמיסיע-באַנק יורנייטיס, גלח טומאַס, גענעראַל שוקוס קאַס, רעדאַקטאָר באַנדאַנאַס, באַנק דירעקטאָר קויפּאַס א.א. וועלכע האָבען געשילדערט די הויכע שטעלונג פון דעם אָנגעקלאָגטען אין די פיהרענדע ווירטשאַפטליכע קרייזען אין ליטאַ.

אַלס עקספּערטען ווערען אויסגעהערט די מיליטער-דאָקטוירים מאַיאָר ד״ר לאַזוניס און לויטנאַנט ד״ר כעמזוליס, וועלכע גיבען אַנ'ערקלערונג, אַז ווען דער ד״ר ברונדזא איז שוין געווען שטערבליך פערוואונדעט, האָט דער אָנגעקלאָגטער נאָך געהאַלטען אין שיסען אויף איהם, אַזוי אַז עס איז גאַנץ קלאָר, דאָס דער אָנגעקלאָגטער האָט געהאַט דעם איינציגען צוועק, ד״ר ברונדזאַ דורכאויס פון דער וועלט צו בעזייטיגען און האָט דאָס אויסגעפיהרט לויט אַ פריהער קאַלטבלוטיג אויסגערעכענטען פּלאַן.

דינסטאָג ביינאַכט טראָגט אַרויס דאָס געריכט פאָלגענדען אורטייל: דער אָנגעקלאָגטער ראַמאַנאַס ווערט אָנערקענט אַלס שולדיג אין בעוואוסטזיניג אויספיהרען אַ מאָרד. נעמענדיג אין בעטראַכט מילדערנדע אומשטענדען, ווערט ער פעראורטיילט צו זעקס יאָהר צוכטהויז, צו פערלירען אַלע עהרען-רעכט, און צו בעצאָהלען דער פאַמיליע פון ערמאָרדעטען די ציוויל-תבועה פון 36000 ליט און 1000 ליט קבורה-הוצאות.

בעמיש=באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע
מאַגיסטער נ. שאַץ
פּעטריקאַווער 37, 2. שט., פראָנט
אַנאַליזען פון קאַל, אורין, ליבען א. א. וו.
אורי-אַנאַליז — 4 זל.

Dr. PRYBULSKI
זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
וועגעריש אין האַר-הויט-קראַנקהייטען. מעגנ שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אַוונט
דאַמען פון 4—5 נאַכמ.
ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. RÓŻANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4.
וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

לאדז

28 דעצעמבער 1927

דאס לאדזער לעבען

לאדז

28 דעצעמבער 1927

28

מיטוואך

ד

טבת תרפ"ח

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.44

זון-אונטערגאנג 3.26

לענג פון טאג 10.11

הכנות צו די סיים-וואהלען.

(§) נעכטען 5 א זייגער אין אווענד האבען די

בעצירק-קאמיסיעס אנגעהויבען זייער טעטיגקייט.

ביז מאנטאג ד. 2 יאנואר וועלען די קאמיסיעס נאכקאנטראלירען די וועהלער-רשימות, וועלכע די פארזיצער פון די קאמיסיעס האבען בעקומען, צי די וועהלער זענען נישט איינגעשריבען 2 מאל. אין דער זעלבער צייט וועלען די פארזיצערס פון די קאמיסיעס פונאנדערשיקען צו די הויזבעזיצער צעטלען, אין וועלכע ס'וועט בעצייכענט ווערען דער אדרעס פון דער קרייז-קאמיסיע, וואו די וועהלער וועלען דארפען אבגעבען זייערע שטימען.

דעם 2. יאנואר וועלען די וועהלער-רשימות אויסגעלייגט ווערען אין די ביוראס ביז'ן 15 יאנואר, וואו מ'וועט זיי קענען נאכקוקען און עווענטועל רעקלאמירען.

יודישע פארזיצערס אין די וואהל-קאמיסיעס.

(?) צווישען די 199 פארזיצענדערס פון די וואהל-קאמיסיעס זענען בעשטימט געווארען פאלגענדע יודען:

משה וואלפזאן, מוריצי קאן, אלעקסאנדער יאעל, אריה טארטאקאווער, פאוועל ראזענטאל, זעלוויאנסקי יוזעף, מערקליין שמעון, קאלטאנסקי פעליקס, פיינבערג יוסף, ד"ר ראזענבוים און דר. ב. עק.

(—) פון איניגע ביורא'ען טיילט מען אונז מיט, אז די מיטגלידער פון די וואהל-קאמיסיעס זענען געקומען נעכטען

צו דער ערשטער זיצונג.

זיי האבען אבער אבגעווארט עטליכע שעה אין א נישט-געהייצטען צימער, און נישט - דערווארטענדיג זיך אויפ'ן פארזיצער זענען זיי זיך פונאנדערגעגאנגען, נישט-אנהויבענדיג די ארבייט.

די אונטערשטיצונג
מיט לעבענסמיטעל-פראדוקטען און בעהייצונג
ווי-אזוי און וואו עס ווערט דורכגעפיהרט די רעגיסטראציע.

(מ) נעכטען האט דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט אנגעהויבען רעגיסטרירען די ארבייטסלאזע, וועלכע זענען בערעכטיגט צו בעקומען אונטערשטיצונג מיט לעבענסמיטעל-פראדוקטען און מיט בעהייצונג.

נאכדעם ווי עס וועט פערענדיגט ווערען די רעגיסטראציע וועלען ארויסגעגעבען ווערען טאלאנען אויף צו בעקומען די אונטערשטיצונג.

די רעגירונג האט פאר איבערפיהרען די פראדוקטען בעשטימט א ביליגען באהן-טאריף. די קאסטען פאר'ן איבערפיהרען און צוטיילען די פראדוקטען דעקט דער מאגיסטראט.

די בעהייצונגס אקציע ווערט אינגאנצען געפיהרט אויפ'ן חשבון פון דעם מאגיסטראט. די רעגירונג קומט צו הילף נאר מיט דעם ביליגען באהן-טאריף צום איבערפיהרען די קויהלען. א חוץ עס האט די רעגירונג צוגעזאגט בייהילפיג צו זיין ביים שליסען אפמאכען מיט די קוילען-גרובענס.

די רעגיסטראציע ווערט געפיהרט גלייכצייטיג אין דריי ביורא'ס; אזוי אז די פעראינטערעסירטע זאלען נישט דארפען לאנג שטעהען און ווארטען אויף זייער רייה.

די פראדוקטען וועלען צוטיילט ווערען אויף פאלגענדען אופן:

אנ'איינזאמער וועט בעקומען: 3 קילא ווייצען-מעהל, 2 קילא קארן-מעחל, 9 קילא גערשטענע קאשע, 9 קילא פאסאלעס קאלירטע.

א קליינע פאמיליע וועט בעקומען: 9 קילא ווייצען-מעהל, 7 קילא קארן-מעהל, 15 קילא גערשטענע קאשע, 14 קילא קאלירטע פאסאלעס און א טאלאן אויף 4 צענטנער קויהלען.

פאר א גרויסע פאמיליע: 16 קילא ווייצען-מעהל, 12 קילא קארן-מעהל, 24 קילא קאשע גערשטענע, 20 קילא פאסאלעס קאלירטע און א טאלאן אויף 6 צענטנער קויהלען.

די ארבייטסלאזע דארפען זיך רעגיסטרירען אויף פאלגענדען אופן;

אין ערשטען ביורא אויף באזארנע 5 רעגיסטרירען זיך די, וועלכע געהערען צו דער ערשטער אפסיילונג פון מלוכה-שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט.

אין צווייטען ביורא, אויף ראקיצינסקי 10/12 די, וועלכע געהערען צו דער צווייטער אפטיילונג פון מלוכהשען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט.

אין דעם דריטען ביורא, אויף זשעראמסקא 74/76 די, וועלכע געהערען צו דער דריטער אפטיילונג פון פ.או.פ.פ.

צו דער רעגיסטראציע דארפען די רעגיסטרירענדע צושטעלען! א פערזענליכען דאקומענט, א לעגיטימאציע פון מלוכה'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט (פ.או.פ.פ.); א צייגניש פון הויז-ווירט אדער אדמיניסטראטאר, אז דער ארבייטסלאזער וואוינט אין דעם הויז און וועגען זיין פאמיליען-צושטאנד, די צאהל פון די מיטגלידער, וועלכע געפונען זיך אויף זיין אויכהאלט.

די בעשייניגונג פון דעמהויז-ווירט אדער אדמיניסטראטאר, דארף זיין בעשטעטיגט דורך דעם מעלדונגס-שטעמפעל און אונטערשריפט פון דעם הויז-בעל-הבית אדער אדמיניסטראטאר. דערביי דארף די אונטערשריפט נאך זיין בעשטעטיגט אין דעם געהעריגען פאליציי-קאמיסאריאט.

ציוניסטישע אפאזיציע הויבט אן אנ'אקציע
געגען איצטיגען ועד העירוני.

מאנטאג אין אווענד איז פארגעקומען א בעראטונג פון דער ציוניסטישער אפאזיציע.

די פערזאמלונג איז געווען א פערטרויליכע.

ד"ר פראשקער האט געהאלטען די איינלייטונגס-רעדע און אנגעוויזען, אז צווישען די ציוניסטען, בפרט צווישען דער ציוניסטישער יוגענד, הערשט אנ'אומצופרידענהייט מיט דער טעטיגקייט פון ציוניסטישען ועד העירוני. די דאזיגע פערזאמלונג איז צוזאמענגערופען געווארען, כדי אויפצולעבען די טעטיגקייט פון דער ארגאניזאציע און מאכען אקטיווער די ציוניסטישע פיהרער.

ס'האט זיך ענטוויקלט א דיסקוסיע, בעת וועלכע איניגע אנוועזענדע האבען אנגעוויזען, אז דער איצטיגער מאמענט איז נישט צוגעפאסט פאר דער דאזיגער אקציע.

איין רעדנער האט אנגעוויזען, אז ער זעהט אויף דער פערזאמלונג אזעלכע פערזאנען, וואס נישט וועגען זייער אקטיוויטעט, און נישט איבערהויפט וועגען זייער ציוניזם האט מען ביז איצט נישט געהערט. די פערזאמלונג טראגט גיכער, ווי דער רעדנער מיינט א כאראקטער פון א פערזענליכער אקציע.

ס'האט זיך ענטוויקלט א וכוח, און צום סוף איז בעשלאסען געווארען צו בילדען אנ'אפאזיציע-גרופע אין די ראמען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

די פערזאמלונג האט אויסגעוועהלט א קאמיטעט פון 5 פערזאן (ד"ר פראשקער, ד"ר גיביאנסקי, ניידע, ד"ר פעלדמאן און סטוד. שטרויך) וועלכער דארף אנפיהרען מיט דער אפאזיציע.

די פערזאמלונג האט בעשלאסען צו פאדערען פונ'ם ועד עירוני, אז ביז צום 10 יאנואר זאל צוזאמענגערופען ווערען אנ'אויסערארדענטליכע פערזאמלונג מיט וואהלען פון א נייעם ועד עירוני; דערביי זאלען צוגעלאזט ווערען אויך די מיטגלידער, וואס האבען דעם מיטגלידס-בייטראג נישט איינגעצאהלט. די קאמיסיע זאל זיך אויך שטעלען אין פערבינדונג מיט'ן צענטראל קאמיטעט.

נעכטען אין אווענד איז אין א פריוואטער וואוינונג פארגעקומען א ווייטערדיגע קאנפערענץ וועגען זעלבען ענין.

צו דער דאזיגער קאנפערענץ זענען שוין איינגעלאדען געווארען נאר אנהענגער פון דער אפאזיציע.

"ארט"

ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון "מאנטיפעל"

זאכאדניא 43.

היינט ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע

היינט, מיטוואך – 1 פארשטעלונג פון גראנדיעזען, ערפאלגרייכען 3-טען פראגראם א. נ.:

נסים מן השמים

I.

1) פראלאג
2) נסים
3) מאסקעס
4) אונט. אקליין ביימעלע

5) ישוב'ניקעס
6) עקסצענטריש. טאנץ
7) בלאפערס.

II.

8) משיח
9) טויב, טויבען-כאפער
10) די זון פארגעהט...
11) חסיד'שער טאנץ
12) אלטע שטאדט (גרויסע רעוויע)

מוזיקאל. לייטער: ה. קאן. דעקאראציעס און קאסטיומען, ארט.-מאלערס: ד. מאטוס און בלום. רעזשי: מ. פולאווער. קאנפער.: קאזאנאווער

קאנצערט-מייסטער: ביינעלמאן.

אנהויב 9.15 א זייגער אין אווענד. די קאסע איז אפען פון 5 נאכמ.

קהלה-ראט.
היינט — קומט פאר א זיצונג.

היינט קומט פאר א זיצונג פון קהלה-ראט. אויף דער טאג-ארדנונג: די פראגע פון בעשטימען 10 טויזענד זלאטעס פאר ארבייטסלאזע, 40 טויזענד זלאטעס אויף קויהלען פאר ארימע און פאר געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, שולען א. אנד.

די זיצונג איז צוזאמענגערופען דורכן פרעזעס פון קהלה - ראט ה' בודזינער, וועלכער איז צוריקגעקומען פון אויסלאנד און איבערגענומען זיין אמט.

זשאבאטינסקי
קומט קיין לאדז.

(—) דעם 2-טען יאנואר קומט קיין לאדז דער בעקאנטער ציוניסטישער טוער און רעדנער וולאדימיר זשאבאטינסקי, וועלכער געפינט זיך איצט אין ווארשא אויף דער קאנפערענץ פון „תרבות".

זשאבאטינסקי וועט אין לאדז האבען א פארלעזונג אויף ד. ט. „די פרוי און איהר אנטייל אינ'ם מלוכה-לעבען"

אפטיילונג
פון טעלעפאן-אבאנענטען-פעראיין.

(ב) קיין ווארשא זענען ארויסגערופען פערטרעטער פון לאדז צו דער קאנפערענץ וועגען די טעלעפאן-ליטשניקעס, אין די נאהענסטע טעג וועט אין לאדז שוין געעפענט ווערען די אפטיילונג פון פעראיין פון טעלעפאן-אבאנענטען.

פון א ליכטעל
פערברענט א קליין-קינד.

(§) אויף פאביאניצער שאסע 44 איז פארגעקומען פאלגענדער טראגישער פארפאל. די פאמיליע מארישיאק האט איינגעארדענט א פראכטפולע „כאינקע". אין אווענד האט דאס פארפאלק מארישיאק אנגעצינדען אויף איהם אלע ליכטלעך, און נאך דעם אוועקגעבויט זענען זיי ארייגעגאנגען צו א שכן.

אין א וויגעלע נעבען טיש איז געשלאפען זייער 11-חדשים'דיג קינד קאנסטאנטי.

פון א ליכטעל אויף דער „כאינקע" האט זיך אנגעצינדען א פאפירעל, נאכדעם דאס בוימעלע, פונ'ם בוימעלע דאס טישטוך אויפ'ן טיש און פונ'ם טישטוך דאס בעטגעוואנד אין וויגעלע.

אויף די געוואלטיגע געשרייען פונ'ם קינד זענען אנגעלאפען די שכנים, און דאס קינד א שווער-אבגעבריהט'ס ארויסגעטראגען פון דעם ברענענדיגען צימער און נאכדעם גענומען לעשען דאס פייער אין שטוב.

די פאגאטאוויע האט דאס קינד אין א שווערען צושטאנד אבגעפיהרט אין שפיטאל.

א נקמה-שרפה.

(§) אין דארף בידזעוו איז עהערנעכטען אויסגעבראכען א שרפה ביי דעם דארפס-ווירט מיכאילאווסקי.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז די שרפה האט אויסגעבראכען צוליב אנ'אונטערצינדונג. דער אונטערצינדער יוזעף מושאל האט אויסגעפיהרט א נקמה-אקט בנוגע זיין שכן מיכאילאווסקי. מושאל איז ארעסטירט.

אומגליקס-פאל
פאגאטאוויע-כראניק.

די כראניק פון פאגאטאוויע האט פערנאטירט פאלגענדע אומגליקס-פאלען:

— אויף לאגעווניצקא גאס האט א פוהר איבערגעפאהרען דעם 13-יעהריגען פעליקס פישער (פיעפשאווא 14). דאס יונגעל האט בעקומען עטליכע שווערע וואונדען אין קאפ.

— בעת א געשלעג אויף דרעוונאווסקא 64 זענען פערוואונדעט געווארען: דער 37-יעהריגער אנטאני בלאשטשיק, 30-יעהריגער קאזמיעזש ליבלין און 36-יעהריגע טעאדאזיע בלאשטשיק.

— אין צירק אויף קאשטשושקי 73 איז פון דער גאלעריע אראפגעפאלען דער דינער, דער 14-יעהריגער איגנאצי קרוטינא און זיך צובראכען די לינקע האנד.

— בעת א געשלעג אויף קוניצער-גאס 3, איז מיט א מעסער פערוואונדעט-געווארען דער 18-יעהריגער העליאדאר טשערנאק, אנ'עלעקטראמאנטער, און זיין ברודער דער 22-יעהריגער אויגעניוש האט בעקומען א שווערע וואונד אין קאפ.

— אין זייער אייגענער וואוינונג אויף פראנציסקאנער גאס זענען בעת א געשלעג פערוואונדעט געווארען דער 33-יעהריגער לעאן לוקאשעווסקי (א שניידער) און זיין מוטער יוזעפא.

(—) אויף פלאץ-קאשטשעלני איז דער אויטא 80082 אנגעפאהרען אויפ'ן פאליציאנט וואלענטי קוביק. דעם פאליציאנט האט די פאגאטאוויע ערטיילט די ערשטע הילף.

דעם שאפער האט מען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

זעלבסטמארדען.

אויף זיעלאנא 11 (באלוט) האט זיך געפרובט נעהמען דאס לעבען די 18-יעהריגע עלזא סטאליארסקא.

— אויף אגראדאווא גאס האט אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע סובלימאט א אונבעקאנטע יונגע פרוי, מען האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעווגאווסקא.

— אויף פרייהייטס-פלאץ 4 איז בעגאנגען זעלבסטמארד דאס דינסטמעדעל, וולאדיסלאווא פערסקא.

איבערגעפאהרען
א טויב-שיכור'ן.

(§) דעם ערשטען חגא-טאג האט א צוג איבערגעפאהרען דעם טויב-שטומען 26-יעהריגען אנטאני בוקאווסקי, וועלכער איז אין שיכור'ן צושטאנד אריבערגעגאנגען די באהן-ליניע.

אפטייקען-דיזשורען.

(§) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50); ק. כאנדזשינסקי (פיעטקאווער 164); וו. סאקאלעוויטש (פשעיאזד 19); ר. רעמביעלינסקי (אנדזשעיא 26); י. זונדעלעוויטש (פיעטרקאווער 25); מ. קאספערקעוויטש (זגיערזשער 54); ס. טראווקאווסקא (בזשעזשינסקא 56).

קאָנפערענץ וועגען א יודיש-נאַציאָנאַלען וואהל-בלאָק אין לאָדז.

צום בלאָק זענען דערווייל צוגעטראָטען די אגודה, פּא"י, פאָלקס-פּאַרטיי און פּאַביאַניצער חסידים

(—) נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער אגודה (דזיעלנאַ 11) פאָרגעקומען א בעראַטונג פון פּאָליטישע פּאַרטייען און ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וועגען גרינדען אין לאָדז א נאַציאָנאַלען יודישען בלאָק צו די סיים-וואַהלען. צו דער בעראַטונג זענען די ציוניסטען, „מזרחי“ און „התאחדות“ נישט איינגעלאַדען געוואָרען. פון די איינגעלאַדענע זענען נישט געקומען די „אונפּאַרטייאישע“ און די פערטרעטער פון צענטראַלען-האַנדווערקער-פערבאַנד (פּאָלודניאָווא 4).

די זיצונג עפענט ראַטמאַן מינצבערג. ער ערקלערט, אַז דער ציל איז צו שאַפען אין לאָדז א וואַהל-קאָמיטעט, לויט'ן מוסטער פון וואַרשאָווער יודישען נאַציאָנאַלען בלאָק, צו וועלכען ס'האָבען זיך ביז איצט אָנגעשלאָסען די אַגודה, די פאָלקס-פּאַרטיי (פּרילוצקיס ריכטונג) און דער קליינהענדלער-פערבאַנד. עס זענען דאָ אויסזיכטען זאָגט ראַטמאַן מינצבערג, אַז צו דעם בלאָק וועלען זיך אָנשליסען אויך די סוחרים.

נאָך דער איינלייטונג האָט זיך אָנגעהויבען א דיסקוסיע, און די פערטרעטער פון די פערשידענע גרופּען און אָרגאַניזאַציעס האָבען אָפּגעגעבען זייערע ערקלערונגען.

דער פאָרשטעהער פון דער פ אָ ל ק ס-פּ אַ ר ט י י אַדוו. ווייצמאַן גיט אָפּ אַן ערקלערונג, אַז זיין פּאַרטיי האָט זיך אָנגעשלאָסען אָן דעם בלאָק, ווייל זי האַלט, אַז די פּאָליטישע ליניע, וואָס דער בלאָק האָט אָנגענומען, איז די פּאַסיגסטע.

דער פאָרשטעהער פון סוחרים-פעראיין (פּיעטרקאָווער 73) ה' מאַלאַכאָווסקי ערקלערט, אַז זיין פעראיין האָט א פּרינציפּיעל גינסטיגע שטעלונג צום דאָזיגען בלאָק. זיי מאַכען אָבער אָפּהענגיג זייער אָנשלוס פון דער פּערזאָן, וועלכען דער בלאָק וועט אַרויסשטעלען אַלס קאַנדידאַט.

דער צווייטער פערטרעטער פונ'ם זעלבען פעראיין ה' כאַרי האַלט, אַז די ביז-איצטיגע דעפּוטאַטען האָבען גאָרנישט געטון פאַר די סוחרים און דאָס, וואָס זיי האָבען געטון, טויג נישט. פון דעם ווער ס'וועט זיין דער דעפּוטאַט, וועלען זיי אָפּהענגיג מאַכען זייער שטעלונג.

פון צענטראַלען-סוחרים-פעראיין (פּיעטרק. 10) זענען געקומען פּרעזעס י. אייזנער און דירעקטאָר מ. אָרבאַך מיט אינפאָרמאַציע-צילען. פּרעזעס אייזנער דערצעהלט: אין אָנהויב זענען סיי ה' ווישליצקי און סיי ה' טרוסקער געווען אָנהענגער פונ'ם מינדערהייטס-בלאָק. איצט האָבען זיי געענדערט זייער שטעלונג, געהען אַליין מיט א ליסטע איז אונמעגליך, ווייל די מיטגלידער וועלען שטימען לויט זייערע פּאָליטישע איבערצייגונגען, דאָס האָבען בעוויזען די שטאָט-ראַט-וואַהלען.

ד"ר הערשפינקעל ערקלערט אין נאָמען פונ'ם קליינהענדלער-פערבאַנד (זאַוואַדזקא 5), אַז זיי זענען א פיליע פון וואַרשא (דזיקע 5) און זייער ליניע פאַלט צונויף מיט דער וואַרשאָווער. זיי וועלען זיך דעריבער אָנשליסען אָן דעם בלאָק.

דאַנענן ערקלערט ה' ראָזענבערג אין נאָמען פון די קליינהענדלער (אָגראָדאָווא 10) אַז דער וואַרשאָווער בעשלוס איז פאַר זיי נישט בינדענד, ווייל ר'איז אָנגענומען געוואָרען אָהן א פערשטענדיגונג מיט דער פּראָווינץ. זיין פעראיין האָט נאָך קיין שטעלונג נישט אָנגענומען און ער איז געקומען צוליב אינפאָרמאַציע צוועקען. אַנעהנליכע ערקלערונג גיט אויך אָב דער צווייטער דעלעגאַט ה' וואַטמאַן.

אויך די דעלעגאַטען פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראיין (ציגעל-גאַס 15) זענען געקומען צוליב אינפאָרמאַציע צוועקען. די דעלעגאַטען פון קאָלאָניאַל קליינהענדלער (פּעטריק. 6) ערקלערען, אַז הגם זיי פּערזענליך זענען פאַר'ן אָנשליסען זיך אין דעם בלאָק, קענען זיי נאָך דערווייל קיין שטעלונג נישט אָנגעהמען.

אין נאָמען פון האַנדווערקער-ראַט (זאַוואַדזקא 5) ערקלערט ה' יוזעפּאָוויטש, אַז דער ראַט מיט זיינע פעראיינען שליסט זיך אָן צו דעם בלאָק.

אויך ה' שלאַמאָוויטש ערקלערט אין נאָמען פון די פּאַביאַניצער און ראָאַס פּשטשער חסידים, אַז זיי שליסען זיך אָן צו דעם בלאָק, זיי ווילען אָבער וויסען ווער איז דער קאַנדידאַט, פאַר וועלכען זיי וועלען דאַרפען שטימען.

נאָכדעם ווי די ערקלערונגען זענען אָפּגעגעבען געוואָרען, האָט דער פאָרזיצער ראַטמאַן מינצבערג רעזומירט:

צום בלאָק האָבען זיך אָנגעשלאָסען: די אַגודה, די פּועלי אמוני ישראל, די פאָלקס-פּאַרטיי, די פּאַביאַניצער חסידים, און די פאַכליכע אָרגאַניזאַציעס: האַנדווערקער-ראַט, קליינהענדלער-פעראיין (זאַוואַדזקא 5) ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז שבת-צונאַכט זאָלען די אָנגעשלאָסענע אָרגאַניזאַציעס צושיקען צו דער זיצונג זייערע פערטרעטער מיט שריפטליכע פּאָלמאַכטען. פאַר די, וואָס האָבען נאָך נישט אָנגענומען קיין שטעלונג וועלען רעזערווירט ווערען פרייע פּלעצער און מאָנטאָג וועט פאָרקומען די דעצידירענדע זיצונג. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו די „אונפּאַרטייאישע“ און צו דער האַנדווערקער-צענטראַלע (פּאָלודניאָווא 4) ווידער אַמאָל צו שיקען איינלאַדונגען.

שטעטישע קאָנפערענץ פון לינקע נ.פּ.ר.

בעשלאָסען צו זוכען א דערנעהנטערונג מיט דעמאָקראַטישע גרופּירונגען.

(§) ס'איז פאָרגעקימען א שטעטישע קאָנפערענץ פון די לינקע נ.פּ.ר. אינזש. וואָיעוואָדזקי און אַדוו. פּיכנא האָבען געהאַלטען רעפעראַטען וועגען דער פּאָליטישער סיטואַציע אין לאַנד און זענען געקומען צום אויספיהר, אַז מ'דאַרף זוכען א דערנעהנטערונג מיט די דעמאָקראַטישע גרופּירונגען.

נאָך א ויכוח איז בעשלאָסען-געוואָרען צו שטרעבען, בעת די וואַהלען צו א בלאָק מיט די דעמאָקראַטישע גרופּירונגען, וואָס שטיצען די פּאָליטיק פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

אָנהויב יאַנואר וועט פונקציאָנירען

אין לאָדז א גרויסע רענטגען-סטאַציע.

(§) די קראַנקען-קאַסע מאַכט פאָרבערייטונגען צום בוי פון א גרויסער רענטגען-סטאַציע. נאָכדעם ווי די אָפּיציעלע קאָמיסיע מיט אינזש. שוסטער בראַש, איז צוריקגעקומען פון אויסלאַנד, האָט די פערוואַלטונג אָנגענומען א רייהע דעצידירענדע בעשלוסען בנוגע דער איינאָרדנונג פון דער סטאַציע, וועלכע וועט זיין איינע פון די גרעסטע און מאָדערנסטע אינסטיטוציעס פון דעם מין. די פערשידענע אַפּאַראַטען דאַרפען שוין אָנקומען די נאָהנסטע וואָך, אַזוי אַז די מאָנטירונג וועט זיך אָנהויבען אין מיטען יאַנואַר און שוין אין פעברואַר וועט דער רענטגען-אַפּאַראַט אָנהויבען פונקציאָנירען.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די בעליבטע אַמעריקאַנער קינסטלער

אננא און היימאַן יאַקובאָוויטש

לעצטע 4 געזאַנגס-פאָרשט. פון ער-גאַנצער טרופּע

דאָנערשטאַג ד. 29-טען, 9 אָוונד צו ביליגע פרייזן פון 1 ביז 2.50

בלינדע פרויען

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון ד"ר בלאָך. —

הויפּט-ראָלען: בעלאַ—אַנאַ יאַקובאָוויטש; מאַזענטאַל—ה. יאַקובאָוויטש

פרייטאַג, ד. 30-טען, 9 אָוונד פרייזען פון 1 ביז 2.50

די מאַמע פון דער וועלט

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאַטאַרעווסקי

הויפּט-ראָלען: מרים—אַנאַ יאַקובאָוויטש; דעוו—ה. יאַקובאָוויטש

שבת בייטאָג און אין אָוונד ווערט נ י ש ט געשפּילט.

זונטאַג, דעם 1-טען, 3.30 נאָכמ. צו ביליגע פרייזען פון 1 ביז 2.50

„בלינדע פרויען“

זונטאַג, דעם 1-טען, 9 אָוונד—לעצטע פייערליכע געזעגנונגס-פאָרשטעלונג. אויפ'ן פערלאַנג פון פּובליקום — די שענסטע פרעהליכע אָפּערעטע, וואָס האָט א גרויסען ערפאָלג

דער רבי ה"ז געהייסן פריילעך זיין

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג, געזאַנג און טענץ פון היימאַן יאַקובאָוויטש. הויפּ-ראָל מאַנקע—א. יאַקובאָוויטש. אַלע פּיעסען רעזשים. פון ה. יאַקובאָוויטש.

צוליב דעם געזעגנען פון די אַרטיסטען מיט'ן לאָדזער פּובליקום, ווערט צום שלוס געגעבען א פרעהליכע **קאָנצערט-אָפּטיילונג**: 1) דער ליבלינג פון לאָדז **אַנאַ יאַקובאָוויטש** זינגט די שענסטע געזאַנגס-נומערן פון איהר רעפּערטואַר: „שיינדעלע ווערט א כלה“, „קדשנו במצותיך“, „איך וויל זיך שפּילען“, „אוי, מענער, מענער“. 2) **אסתר זעווקינא** און **ישראל בירנבוים** בעל. דועט „קו-קו-רע-קו“, „וואָלף-דועט“. 3) **ה. באַלבירסקי** מיט'ן כאָר אין ראָמאַנס פון „קאַווקאַזער ליבע“. 4) **מ. מאַכאַראָווסקי** און **ח. מאַכאַראָווסקי** אין דועטען און קופּלעטען. 5) באַלעט-טענצער **ב. לייבאָוויטש** אין קאַווקאַזער טענץ.

ס'נעהמען אנטייל פ ר ו י ע ן: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מ ע נ ע ר: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: **ל. זעלמאַן**. אַדמיניסטראַטאָר: **א. בעזמאַן**. ביהנע-לייטער: **מאַכאַראָווסקי**.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

פרייע טריבונע.

צום יובילעאום פון דער יודישער ספּאָרט-בעוועגונג אין לאָדז.

(א בריף אין רעדאַקציע).

ליבער פריינד רעדאַקטאָר!

ערלויבט מיר, אייער שטענדיגען מיטאַרבייטער, צו נעהמען א וואָרט אין דער „פרייער טריבונע“ וועגען אַן ענין, וועלכער אינטערעסירט מיך נישט נאָר אַלס זשורנאַליסט, נאָר אויך אַלס א מענש א געזעלשאַפטליכען.

איך וועל בעריהרען א פייערליכקייט, וועלכע איז אַדורך פערהעלטנישמעסיג רוהיג אויף דער יודישער גאַס, וועלכע האָט לעת-עתה קיין שום אָפּקלאַנג אין דער לאָדזער יודישער געזעלשאַפט נישט געפונען. איך מיין דעם 15-יעהריגען יובל פון דער יודישער טורן- און ספּאָרט-בעוועגונג אין לאָדז.

איך וויל נישט זיין בעשיידען: זייט דער גרינדונג פון ערשטע יודישען טורן- און ספּאָרט-פעראיין אין לאָדז געהער איך צו איהם און קען זיין טעטיגקייט ביז'ן הייגטיגען טאָג, איך בין נישט נאָר געווען א פּאַסיווער צושויער, נאָר איך האָב אין דער בעוועגונג פיל געטון. טאַקע דערפאַר נעהם איך מיר דאָס רעכט צו זאָגען עטליכע ווערטער וועגען דעם דאָזיגען יובילעאום. איך וואָלט דאָס נישט געטון, ווען די יעצטיגע אָנפיהרער פון דער יודישער טורן- און ספּאָרט-בעוועגונג וואָלטען אין טאָג פון זייער פייערליכקייט אָפּגעגעבען א דין-וחשבון וועגען דער אַרבייט אויף דעם געביט, ווען זיי וואָלטען געגעבען אַן איבערבליק איבער דער געשיכטע פון דער בעוועגונג און וואָלטען גערעדט וועגען די ווייטערדיגע פּלענער. דאָס, וואָס זיי האָבען נישט געטון, וועל איך פּרובען צו דערגענצען.

די אידעע פון דער יודישער טורן- און ספּאָרט-בעוועגונג איז געווען אין דער גליקליכער לאַגע, וואָס זי איז לויט איהר מהות און וויכטיגקייט געווען בכח אַריינצוציהען די גרויסע מאַסען יודישע יוגענד. ווען דאָס איז נישט דער פאַל, האָבען דערצו גורם געווען פערשידענע סבות. דורך די 15 יאָהר איז געווען א גרויסע מלחמה, פערשידענע אָקופּאַציעס, עקאָנאָמישע קריזיסען, פעראָרימונג פון די מאַסען און... פערנאַכלעסיגונג פון די אָנפיהרער. יאָ, דאָס לעצטע איז אפשר דאָס וויכטיגסטע. די אָנפיהרער האָבען נישט אַלץ געטון צו דערהאַלטען דעם אַזוי-צו-זאָגען, פּרעסטיזש פון דער אידעע. די פיהרער האָבען נישט געהאַט קיין סיסטעם, קיין ליניע פון דער אַרבייט. אַלץ איז ערלעדיגט געוואָרען פון טאָג צו טאָג און דעריבער האָבען די טורן-פעראיינען, אָנשטאָט זיך צו ענטוויקלען, די לעצטע צייטען זיך געשלעפּט און נישט געפיהרט, און זייער לאַגע איז געוואָרען א טרויעריגע. און ביי דעם דאָזיגען מצב איז געפייערט געוואָרען דער 15-יעהריגער יובילעאום און נישט, ווי מאַנכע פעסט-רעדנער האָבען געפּרובט אָנצעוויזען, ביי אַן אויפשוואונג פון דער בעוועגונג.

אויסערליך איז געמאַכט געוואָרען אַלץ, כדי ענטשפּרעכענד צו פייערען דעם יובילעאום, א פייערליכע אַקאַדעמיע פעסט-רעדעס, א לעק טורנען, אייגענער אָרקעסטער און אפילו אַן אייגענע צייטונג. אינערליך איז אָבער אַלץ געווען רעזיגנירט, אָהן התלהבות, ס'איז געווען דער בעוואוסטזיין, אַז מ'קניפּט זיך אין די באַקען, כדי די פאַרב זאָל זיין רויט, אין האַרצען האָט מען געטראַכט און געוואוסט, אַז דאָס איז אַלץ דעקאָראַציע, נישט אויפריכטיג. מ'האָט געוואוסט, אַז מ'פערמאָגט גאָרנישט און מ'האָט קיין שום פּלענער נישט אויף דער צוקונפט. האָבען אפילו נישט געהאַלטען די רעדעס אויף פּויליש, העברעאיש, יודיש און דייטש — די שטימונג איז נישט געשאַפען געוואָרען.

האָב איך געמיינט, אַז דאָס נישט-דערזאָגטע וועט צוגעשריבען ווערען, האָב איך גענומען די ספּעציעלע יום-טוב-צייטונג אין האַנד אַריין (איך אַליין האָב געזינדיגט מיט אַן אַרטיקעל אין איהר) און דאָס האָט מיך בעוואויגען צו פערעפענטליכען דעם הייניגען בריף.

וואָס האָט מען געוואָלט בעצוועקען מיט דער דאָזיגער ספּעציעל-אויסגאַבע? אַגיטאַציע? בשום אופן נישט. איך האָב דאָרט נישט געפונען קיין איין פּראָפּאַגאַנדע-נאָטיץ. אלא וואָס, די אויסגאַבע האָט געוואָלט אילוסטרירען (נישט דורך בילדער די טעטיגקייט פון „בר-כוכבא“ און „הכח“ איז נישט נאָר, וואָס דאָס איז נישט פערהאַן, נאָר די געשיכטע איז א ביסעל „נישט געגוי“ געמאַכט געוואָרען. אין דער אויסגאַבע זענען דאָ ביאָגראַפיעס פון עטליכע מענשען און פאָטאָגראַפיעס פון אויסדערוועהלטע פערזאָנען און — דאָס איז אַלעס.

וואו איז דאָס דערהערט געוואָרען, אַז א יובילעאום-אויסגאַבע זאָל נישט ענטהאַלטען די בעוועגונג פון די מיטגלידער אין די פעראיינען אין משך פון דער צייט? זאָל נישט דערצעהלען, אַז „בר-כוכבא“ האָט געהאַט און האָט א רוהמפולע גימנאַסטישע סעקציע, וועלכע האָט פערשאַפט כבוד דער לאָדזער טורנערשאַפט אין מעהריש-אויסטרוי? אַז „בר-כוכבא“ האָט א מוסטערהאַפטע ציקליסטען-סעקציע מיט ענערגישע אָנפיהרער? אַז „הכח“ האָט אַן ערשטקלאַסיגע פוטבאָל-דרוזשינע? דאָס זענען נאָר עטליכע ביישפּילען פון דעם נישט-דערזאָגטען. אָהן די דאָזיגע סעקציעס און זייערע ערפאָלגען וואָלטען דאָך די אָנפיהרער פערשפּאָרט צו דרוקען זייערע אַרטיקלען און ביאָגראַפיעס.

איך וויל נאָך דערמאָהנען די, וועלכע האָבען די געשיכטע פון פעראיין אָנגעשריבען פון זכרון, אַז צווישען די, וועלכע האָבען זעהר פיל מיה און אַרבייט אַוועקגעלעגט פאַר'ן פעראיין זענען אויך געווען ד"ר פאַלק, סאַרסקי, יוסף אָקסענבערג, ריינבערג, שענבערג, סימאָן דוד ראָזענבערג, לענטשיצקי, שטאַהל, אברהם קאָהן, גאַמבינסקי, טאָב און ועל כולם — זיידע.

דער יובילעאום איז שלעכט אויסגעפאַלען. די טורן- און ספּאָרט-אידעע האָט אָבער דערפון נישט געליטען. די אידעע וועט סוף-כל-סוף זיגען. ווען אפילו דער שוואונג פון די אָנפיהרער איז נישט אַזאַ ווי ער דאַרף זיין.

צום סוף וויל איך נאָך צוגעבען, אַז מיין אַרטיקעל האָב איך געגעבען אויפ'ן פערלאַנג פון רעדאַקטאָר פון דער יובילעאום-אויסגאַבע, נישט זייענדיג אַבסאָלוט בעקאַנט מיט דעם גאַנצען אינהאַלט פון דער צייטונג.

נעהמט איבער, פריינד רעדאַקטאָר, די אויסדרוקען פון גרעסטער אַכטונג

י. ראָזענבערג.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט. עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אָוונט.

לעמשניצע פרייזען.

וואָס הערט מען אין דער האַנדעלס-וועלט?

דער מצב אין דער חגא-צייט און די נאָהענטסטע אויסזיכטען.

די לאָדזער טעקסטיל - אינדוסטריע לעבט איבער אַ בעדייטענדען קריזיס צוליב אַ פערקלענערונג פון דער קאָנסומציע, וואָס לאָזט זיך פיהלען אין אַלע צווייגען.

אין דער בוימוואָל-אינדוסטריע האָט זיך שוין זייט אָנהויב נאָוועמבער אָנגעהויבען פיהלען

אַ שוואַכע טענדענץ

צוליב דער קליינער פאָדערונג אויף די היגע סחורות. די פערשטאַרקטע שטייער עקזעקוציעס האָבען געבראַכט דערצו, אַז די סוחרים האָבען געמוזט זייער גאַנצען מזומן פערווענדען אויף צו צאָהלען די שטייערן. די קניות פון סחורות האָבען במילא געמוזט בעגרעניצט ווערען און די, וואָס זענען שוין יאָ געמאַכט נעוואָרען, זענען געמאַכט געוואָרען

אויף וועקסלען,

דערביי האָבען זיך די בעסערע זיכערע סוחרים, נישט האָבענדיג פאַר זיך קיין ספּעציעל גוטע האָריזאָנטען, זיך נישט געוואָלט אַנגאַזשירען אויף אפשר. אגב צוליב די נישט זיכערע וועטערען אין נאָוועמבער האָבען די סוחרים זיך נישט לייכט דעצידירט וואָס פאַר אַ זאַפּאַסען סחורות צו מאַכען.

מ'האָט געהאָפט, אַז די פאַר-חגא-טעג וועלען אַרויסרופען אַ געוויסע אויפלעבונג. אָבער אויך

די האָפנונג האָט פערפיהרט.

די פּראָווינץ-סוחרים האָבען אפילו זייערע קליינע זאַפּאַסען נישט אָפּגעלייזט.

אַנ'אויפלעבונג קען איינטרעטען ערשט אין יאַנואַר-פעברואַר. קיינער פון די סוחרים — נישט די גרעסערע און נישט די קלענערע — האָבען נאָך נישט

קיין זאַפּאַסען פון זומער-סחורות,

און זיי וועלען מוזען זייערע לאַגערען פול מאַכען צום נייעם סעזאָן. דער אומשטאַנד, וואָס ביז איצט האָבען זיך די פּראָווינצער סוחרים אין זייער גרויסער מערהייט, גוט אַרויסגעוויקעלט פון זייערע פערפליכטונגען, שאַפט פאַר זיי די מעגליכקייט צו בעקומען ווייטערדיגע קרעדיטען, און הגם וואָס ווייטער שטעלען זיך איין אַלץ לענגערע טערמינען, איז דאָ אַ האָפנונג, אַז די אינדוסטריעלער וועלען

אַ דאַנק דער פּאָליטיק פון באַנק פּאָלסקי

קענען די וועקסלען פערווענדען, די האַנדעלס-טראַנזאַקציעס וועלען נישט געשטערט ווערען.

דער זומער-סעזאָן

אין דער בוימוואָל-אינדוסטריע ווערט ערוואַרט אַ גינסטיגער, און די היגע אינדוסטריעלער גרייטען זיך טאַקי צו איהם געשמאַק. קודם כל האָבען זיי נאָך מיט עטליכע וואָכען צוריק געהעכערט אַלע פרייזען מיט אַנ'ערך 20 פּראָצ. אין פערגלייך מיט די פאַראַיאָהריגע. אמת, די גאַנצע צייט האָבען נאָך די נייע פרייזען נישט פּערפליכטעט, צום נייעם סעזאָן וועלען די פאַבריקאַנטען זיי וואַרשיינליך אַריינפיהרען אין לעבען, אויב נישט מיט אַמאָל — איז ביסלעכווייז.

אַ געוויסער קריזיס לעבט איצט איבער אויך

די וואָל-אינדוסטריע

וועלכע האָט דעם גאַנצען יאָהר געמאַכט זעהר גוט.

אויך דאָ איז דער קריזיס איינגעטראָטען אין נאָוועמבער און אויך דאָ האָבען די ערוואַרטונגען אויף פאַר דער חגא פערפיהרט. דער ווינטער-סעזאָן האָט זיך געענדיגט פיל פריהער ווי נאָרמאַל, און די דעטאַליסטען זענען דרוב געבליבען מיט גאַנץ בעדייטענדע זאַפּאַסען פון ווינטער-סחורות. אויך דאָ רעכענט מען, אַז די סיטואַציע זאָל זיך פערגרעסערען אין מיטען יאַנואַר.

נישט איבריג פרעהליך איז אין דער

גאַרן-בראַנזשע.

דער ווינטער סעזאָן האָט אַביסעל פערפיהרט די ערוואַרטונגען: די פאָדערונגען אויף סחורות זענען געווען קלענער, ווי מ'האָט גערעכענט פריהער און דעריבער האָט זיך אויך פערקלענערט די פאָדערונג אויף בוימוואָל-גאַרן. פון דער צווייטער זייט זענען צוגעקומען עטליכע נייע שפּינערייען און אַלע האָבען

געאַרבייט צוויי און דריי שיכטען

נאַטירליך, אַז ס'איז ענטשטאַנען אַנ'איבערפּראָדוקציע. די שפּינערייען האָבען אָנגעהויבען זוכען מיטלען צו פערהיטען פון אַ קריזיס. מ'האָט זיך גענומען גרייטען צום עקספּאָרט קיין אויסלאַנד. דערווייל, קורץ פאַר די חגאות, האָבען די שפּינער אַרויסגעשיקט

גרעסערע טראַנספּאָרטען גאַרן אויף דער פּראָווינץ

כדי די אָפּנעהמער זאָלען באַלד נאָך די חגאות שוין האָבען ביי זיך די נויטיגע גאַרנס. די לאַגערען אין די שפּינערייען זענען אַביסעל אויסגעליידיגט געוואָרען. די פראַגע פון איבערפּראָדוקציע וועט עס אָבער, נאַטירליך גרינדליך נישט לעזען.

דער אומשטאַנד, וואָס ביז איצט האָט מען גאַרן געקויפט ווייניג און די קליינע און מיטעלע פאַבריקאַנטען האָבען נישט קיין זאַפּאַסען, גיט אַ האָפנונג, אַז די

פאָדערונג אויף גאַרן וועט איצט שטאַרק וואַקסען.

אויב מ'זאָל נאָך נעמען אין בעטראַכט די נייע דיסקאָנטאָ-פּאָליטיק פון באַנק-פּאָלסקי קען מען רעכענען, אַז אויך דער האַנדעל מיט גאַרן וועט איצט שטאַרק אויפלעבען.

לעצטענס האָבען זיך די פרייזען אויף רויה-בוימוואָל אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען מאַרק אַביסעל געהויבען. די פרייזען זענען פונדעסטוועגען געבליבען דיזעלבע און אין האַנדעל האָבען זיי זיך געהאַלטען מיט אייניגע פּראָצענט נידריגער פאַר'ן אָפיציעלען פרייז-קוראַנט פון די שפּינערייען. די פאָדערונג ערב חגא איז געווען אַ מינימאַלע.

(—) די אויפלעבונג אין דעם

האָלץ-האַנדעל און אינדוסטריע

ובפרט די עקספּאָרט-טראַנזאַקציעס האָבען אין דער לעצטער צייט פערלוירען זייער אינטענסיוויקייט, מחמת די פאָדערונג אויף האָלץ אין ענגלאַנד האָט זיך פערקלענערט.

אין דאַנציג האָבען זיך אָנגעזאַמעלט גרעסערע זאַפּאַסען פון האָלץ-מאַטעריאַלען, וואָס זענען אָנגעגרייט געוואָרען ספּעציעל פאַר'ן ענגלישען מאַרק, לויט די גרויסען און פאָרמען, וואָס ווערען דאָרט געפאָדערט.

אין די לעצטע טעג האָט זיך דאַגעגען פערגרעסערט

דער האָלץ-עקספּאָרט קיין דייטשלאַנד

די טאַרטאַקעס פון קאָנגרעס-פּוילען און פּויזען אַרבייטען נאָרמאַל, דאַגעגען האָט זיך פערקלענערט די אַרבייט אין די גאַליצישע טאַרטאַקען, ווייל דער רויה-מאַטעריאַל האָט זיך אויסגעשעפּט און מ'קען איהם אָהין נישט צושטעלען.

די פאָדערונג אויף רונדע האָלץ האַלט ווייטער אָן. די פרייזען האַלטען אין שטייגען, ווייל מ'זעהט פאַר אַ פערקלענערטע פּראָדוקציע אינ'ם אָנקומענדען סעזאָן צוליב די בעגרענצונגען אינ'ם נייעם וואַלד-סטאַטוט. דאָס פּאַפּיר-האָלץ ווערט אין גרויסע קוואַנטומס איינגעקויפט דורך די דייטשע צעלולאָז-פאַבריקען.

אַ שטאַרקע טענדענץ הערשט אויך אויף ווייכע געזעגענע האָלץ און געזעגענעם דעמב-האָלץ.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 .3

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
בײַם דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן, פון דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 28. דעצעמבער 1927.

6675. אַ פעראינטערעסירטער פּאַטער.

ס'איז טאַקע פערהאַן אַזאַ געזעץ, לויט וועלכען מאַטוזשיסטען דינען וועניגער, ווי אַנדערע פּאָבאָראָווע. די דערמאָנטע פאָרשריפט האָט אָבער נישט קיין פּראַקטישע בעדייטונג שוין דערפאַר אַליין, ווייל אַלע פּאָבאָראָווע דינען איצט נישט מעהר, ווי 18 חדשים.

6676. A. L.

יעדעס געזעץ-ווערק ווערט פערעפענטליכט דורך דער רעגירונג אָדער מלוכה-פּרעזידענט אַלס איינס, צי ס'ווערט אַרויסגעגעבען אין פאָרם פון אַנ'אוסטאַוו, אָדער פעראָרדנונג. דער אונטערשיד איז נאָר דער, וואָס אוסטאַווען האָבען דאָס רעכט צו בעשליסען נאָר די געזעצגעבערישע אַנשטאַלטען (סיים און סענאַט) און פעראָרדנונגען קאָן אויך אַרויסגעבען דער מלוכה-פּרעזידענט און די רעגירונג, אָבער די דאָזיגע פעראָרדנונגען מוזען זיך אומבעדינגט שטיצען אויף אַ בעשטימטען אוסטאַוו און דאַרפען לויט כאַראַקטער דינען פאַר אַנ'ערגענצונג צו אַזאַ אוסטאַוו. ווי בעקאַנט האָט אָבער דער סיים רעזיגנירט דעם 2 אויגוסט 1926 פון אַ טייל פון זיינע אויסשליסליכע רעכט צו בשליסען אוסטאַווען לטובת דעם מלוכה-פּרעזידענט. אויף דעם סמך ווערען איצט פערעפענטליכט פעראָרדנונגען, וועלכע האָבען די זעלבע רעכטליכע סאַנקציעס, וואָס אוסטאַווען, הגם זיי זענען שוין נישט לויט זייער אינהאַלט קיין ערגענצונג צו שוין בעשלאָסענע אוסטאַווען, נאָר גאַנץ זעלבסשטענדיגע געזעץ-ווערק.

6677. רעמזעלבען.

דער ריכטער בעשטאַנד פון די פרידענס-געריכטען איז פאָלגענדער: אויב דער ריכטער איז אַ יוריסט משפט ער אַליין, אויב נישט — משפט ער מיט 2 לאַווניקעס. אין שטעט מיט אַ בעפעלקערונג ווייניגער, ווי 10 טויזענד איינוואוינער אַלס איינס צי דער ריכטער איז אַ יוריסט אָדער נישט, בעשטייט דער ריכטער-קאָמפּלעט פון 3 פּערזאָן.

6678. אַ לעהרער.

דער דיסציפּלינאַר-אַמט ביים קרייז-שול-ראַט מוז די דיסציפּלינאַר-אויספאָרשונג דערווייל אָפּשטעלען ביז דאָס קרייז-געריכט וועט נישט אַרויסטראָגען אַנ'ענטגילטיגען אורטייל אין דעם ענין. ווי ס'זאָל נישט זיין מוז דאָס געריכט צושיקען דער שול מאַכט אַנ'אָפּשריפט פון מאָטיווירטען אורטייל. ווערט איהר פער'משפט צו אַזאַ שטראָף, וואָס איז פערבונדען מיט'ן בעפרייען פון פּאָסטען, קאָן דער קרייז-אינספּעקטאָר דעם לערער בעזייטיגען אָהן אַ דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג. ווערט ער בעפרייט אָדער דאַרף נישט בעזייטיגט ווערען פון פּאָסטען, ווערט דעמאָלט ערשט פעראָרדנעט אַ דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג.

6679. אַ לעזער פון רזשגאָווסקאַ.

איינס פון די ביידע: אָדער איהר שליסט אַ קאָנטראַקט דירעקט מיט'ן הויזווירט אָדער איהר דינגט דאָס געוועלב אַלס סובלאָקאַטאָר, פערשטעהט זיך, אַז מיט דער הסכמה פון הויזווירט.

אַ גרופּע לאָקאַטאָרען פון זגערזשער 49 ווענדעט זיך וועגען דעם ענין צום לאַווניק יאָעל אָדער צום פּרעזעס פון קרייז-געריכט.

6681. אַ לעזער פון גאָוואָמ. 26.

קויפט אויס אַנ'8-טע קאַט. פּאַטענט. אויב איהר האָט נישט בעקומען קיין מעלדונג, אַז די פערלעגענע שטייער זענען אַנולירט געוואָרען, קאָן מען זיי צו יעדער צייט ביי אייך נאָך אויפמאָנען.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמ.

רידהרענדע ראָמאַנטישע געשיכטע פון א משומדת / פון מ. גלאַזערמאַן

נאָך זייער פּאָטער'ס טויט האָט זי, די מוטער, אויסגעזאָגט די קינדער דעם סוד, אַז זי שטאַמט פון יודען און אַז זי וויל ווערען צוריק אַ יודיש קינד. די קינדער, וועלכע האָבען זיך דערווייל שוין געהאַט צוגעוואוינט צו יודען און זיך נעהענטער בעקאַנט מיט'ן יודישען לעבען, אַרבייטענדיג ביי יודישע בעלי-בתים, האָבען אויסגעדריקט זייער וואונש אַז זיי ווילען זיך אויך מגייר זיין צוזאַמען מיט איהר. דעם עלטערן, אַנטאָנאַס, איז שוין היינט איין און צוואַנציג יאָהר; דעם יונגערען איז אַכטצעהן. האָבען זיי צוזאַמען מיט דער מוטער ענדליך בעשלאָסען, אַז איצט איז די צייט. איז די מוטער מיט אַלע איהרע קינדער נאָך פאַר דעם פערגאַנגענעם ראש השנה אַוועקגעגאַנגען צו דעם קאָוונער בית-דין, דערצעהלט איהר גאַנצע לעבענס-געשיכטע, און געבעטען מען זאָל איהר און די קינדער באַלד מאַכען פאַר יודען, כדי זיי זאָלען שוין גלייך קענען געהן דאַווענען אין שוהל און אויסבעטען צוזאַמען מיט אַלע יודען אַ גוט יאָהר.

דער קאָוונער בית-דין האָט אָבער זייער וואונש נישט געקענט גלייך ערפילען, ווייל זיי האָבען נאָך נישט געהאַט דערויף די נויטיגע ערלויבניש פון דער רעגירונג.

מען איז זיך מגייר.

ערשט מיט צוויי וואָכען צוריק איז פאָרגעקומען די צערעמאָניע פון „יודישען די קריסטליכע פאַמיליע". אייניגע דיינים פון קאָוונער בית-דין, צוזאַמען מיט'ן מורה-הוראה, ר' מרדכי ראָזענסאָן, זענען געקומען אין דעם יודישען ביקור-חולים, וואו עס האָבען אויף זיי שוין געוואַרט די מוטער מיט איהרע פינף קינדער. אין דעם אָפּעראַציאָנס-צימער האָט דער קאָוונער מוהל ר' חייקעל, אונטער דער השגחה פון דאָקטוירים, מל געווען צוערשט דעם עלטסטען, איין און צוואַנציג יאָהריגען, זוהן אַנטאָנאַס,—אַ געזונטער, הויכער יונג, מיט ברייטע פּלייצעס. אויפ'ן טיש איז געווען צוגעגרייט לעקעך און בראָנפען, וואָס פרומע יודען האָבען געבראַכט פון גאַס; מען האָט געמאַכט ברכות און אַ נאָמען געגעבען האָט מען דעם גע'מל'טען בחור אברהם, ווי דער מנהג איז, ווען מען איז מגייר אַ קריסט. אַלע האָבען אָבגעגעבען דעם נייעם יודען מזל-טוב.

באַלד איז אַריינגעקומען אויך די מוטער אין דעם אָפּעראַציאָנס-צימער, זיך צוקושט מיט איהר זוהן און זיך פונאַנדערגעוויינט. איהר גאַנצע פערגאַנגענהייט איז איהר איצט געקומען פאַר די אויגען. זי האָט זיך דערמאָהנט אָן איהר טאַטע-מאַמע, וועלכע זענען זעהר פריה אַוועק פון דער וועלט, פון האַרצוועהטאָג, צוליב איהר, צוליב זייער „פערבלאָנדזשעטער טאָכטער"...

— זאָלען זיי עס איצט זעהן פון יענער וועלט און מיר מוחל זיין דעם צער, וואָס איך האָב זיי אָנגעטון — האָט זי אויסגעשריען.

דאָס יודישען פון די איבעריגע זיהן איז אויך שוין פאָרגעקומען. די מוטער אַליין, וועלכע איז איצט אַלט פינף און פערציג יאָהר האָט צוריק געקראָגען איהר פריהערדיגען יודישען נאָמען — נחמה. איהרע צוויי טעכטער האָבען אויך בעקומען יודישע נעמען. די גאַנצע פאַמיליע גרים וועלען ביי דער ערשטער מעגליכקייט אַוועקפאָהר'ען אין ארץ-ישראל. זיי האָבען פון פריהער שוין גענומען אָבלייגען געלד אויף הוצאות, כדי זיי זאָלען זיך אין גיכען קאָנען לאָזען אין דעם ווייטען וועג אַריין...

דאָס מערקווירדיגסטע דערביי איז דער סוף: גלייך ווי אין קאָוונע און אין דערבייאיגע שטעדטלעך איז בעקאַנט געוואָרען, אַז די גויע, וואָס האָט זיך מגייר געווען, איז די טאָכטער פון דעם אַמאָליגען יודישען מילנער פון דעם דאָרף נעבען יאַנאָווע, וועלכע האָט זיך גע'שמד'ט צוריק מיט זעקס און צוואַנציג יאָהר,—האָט זיך דערויף באַלד אָבגערופען אַ גרויסער מעהל-סוחר וועלוועל ליפּעץ, פון ווענזיגאָלע. דאָס איז דער זעלביגער אַמאָליגער נגידישער זוהן, וועלכער איז געווען אַזוי פערליבט אין נחמה'ען און וועלכער איז אונדירעקט געווען כמעט די הויפּט-אורזאַכע פון איהר שמד... ער האָט דאַן חתונה געהאַט מיט אַנ'אַנדער מיידעל אין דער דערבייאיגער דערמאָנטער שטעדטעל ווענדזעגאָלע, וואו ער לעבט ביז היינט מיט איהר, מיט זיין ווייב און מיט זיינע קינדער, און איז זעהר רייך. ווייזט אויס ער איז טיף גערירט געוואָרען פון די אַלטע יוגענד-ערינערונגען, וועלכע זענען ביי איהם איצט אויפגעוועקט געוואָרען דורך נחמה'ס טאַט, און ער האָט באַלד אַריינגעשריבען אַ בריף צו נחמה'ן און איהר פאָרגעלעגט, אַז ער וועט איהר שטיצען מיט וואָס ער וועט קאָנען, אויב נאָר זי נויטיגט זיך אין דעם. נחמה האָט אָבער פאָרלויפיג זיך אָבגעזאָגט צו נעהמען הילף פון וועמען עס איז.

די שוועסטער אין אַמעריקע.

מען דאַרף בעמערקען, אַז איהר שוועסטער פעסקע, וועלכע האָט מיט זעקס און צוואַנציג יאָהר צוריק חתונה געהאַט מיט איהר שלמה'קען אין אַמעריקע, לעבט נאָך דאָרטען ביז היינטיגען טאָג און איז רייך. זי האָט אָבער די גאַנצע צייט נישט געוואָלט וויסען פון דער משומדת'טע. היינט אָבער וועלען ביידע שוועסטער, נאַטירליך, שלום ווערען און די איינזאַמע אלמנה, וועלכע איז איצט ווידער אַ יודישע טאָכטער, ווי געווען, וועט געוויס שוין קאָנען האָפען אויף דעם מיטגעפיהל פון דער, וועלכע האָט ביי איהר אַמאָל צוגענומען איהר ליבע און איהר גליק...

(סוף)

די ווילדע טאט פון גייסטיג-קראנקען.

גלח שטעלט איין די אויפרעגונג פון המון. -- דער משוגע׳נער נקמה-נעהמער. -- דימאנד - א קרבן פון א פאגראם.

אין נעכטיגען נומער פון „נ. פאלקסבלאט“ האבען מיר איבערגעגעבען וועגען א ווילדען טאט פון א משוגענעם אין א ווארשאווער קאשטשאל. אונזער קארעספאנדענט טיילט אונז איצט מיט פאלגענדע אינטערעסאנטע פרטים וועגען דער פאסירונג.

ארום דריי פערטיל אויף 8, ווען דער גאטעס-דינסט האט זיך שוין באלד געהאט געענדיגט, איז אין קאשציאל „אויף פרעטא-גאס אריינגעלאפען אנ׳אפגעריסענער, לאנג געקליידעטער יוד און זיך גלייך דערנעהנטערט צום זייטיגען גרויסען אלטאר. די אנוועזענדע אין קלויסטער האבען גראד דאן געקניט און קיינער פון זיי האט דעם אריינגעקומענעם כמעט נישט בעמערקט.

אין מאמענט, ווען דער גייסטליכער וואצלאוו קונארט האט אנגעהויבען פערלאזען דעם הויפט-אלטאר, אויף וועלכען ער האט אפגעריכט די תפילות, האט זיך דערהערט עפעס א גערויש — דאס האט דער יוד צושטערט דעם אלטאר, אראפגעווארפען אלץ, וואס עס האט זיך דארט געפונען, דערביי האט ער די לייכטער אפגעשמיסען ווייט פון אלטאר.

די אויפרעגונג פון די אנוועזענדע פרומע קריסטען איז געווען אויסערגעוועהנליך. אין איין אויגענבליק האט זיך דער אומבעקאנטער יוד געפינען צונויפגעפרעסט אין א קרייז מענשען, וועלכע האבען זיך ווי איין מאן געווארפען אויף איהם מיט די פויסטען. עס האט שוין ממש נארנישט געפעהלט, אז דער פערברעכער זאל געטויט ווערען אויפ׳ן ארט. דער גייסטליכער קונארט, וועלכער האט בליץ-שנעל אפגעשאצט די לאגע, איז שנעל צוגעלאפען צו דער מאסע אויפגערעגטע און אויסגעשריגען מיט א תפילה-טאן:

— שלאגט נישט, אים גאטעס ווילען! דאס איז אנ׳אומגליקליכער קראנקער!“...

דער צוהיצטער המון האט אבער שנעל נישט געפאלגט. ערשט ווען דער גייסטליכער האט זיך אריינגעריסען אין דערמיט, איז איהם, ביי דער הילף פון אנ׳ אנוועזענדען מיליטערמאן געלונגען ארויסצובעקומען דעם יודען פון המון. בעשיצענדיג דעם ארויסגעראטעוועטען מיט זיין אייגענעם קערפער האט דער זעלטענער רוהיגער און מענשען פריינדליכער גייסטליכער ארויסגעפיהרט דעם אומגליקליכען אויף דער גאס. דא זענען באלד אנגעלאפען אייניגע פאליציאנטען וועלכע האבען איבערגענומען דעם פערהאלטענעם.

די אטמאספערע אויף דער גאס איז אבער מיט יעדער מינוט געווארען אלץ הייסער און אנגעשטרענגטער.

דער המון פארן קלויסטער איז בליץ-שנעל געוואקסען. עס האבען זיך, ליידער, באלד געפונען פערזאנען, וועלכע האבען אויסגענוצט די דאזיגע טרויעריגע געשעהעניש. צווישען אויפגערייצטען המון האבען זיך באלד דערהערט אויסרופען געגען יודען און אייניגע היציגע האבען זיך א לאז-געטון איבער דער אומגעגענד, ווארפענדיג זיך אויף יעדען יודען, וועלכען זיי האבען געטראפען.

די אנוועזענדע פאליציאנטען האבען זיך נישט געקאנט קיין עצה געבען מיט׳ן אויפגערעגטען המון און די לאגע איז געווען גאנץ געפעהרליך...

די געפעהרליכע לאגע האט צום גליק אבגעראטעוועט דער ענערגישער ארויסטריט פון גלח קונארט. זעהענדיג אויף וואס די לאגע פערנעהמט זיך איז דער גייסטליכער אין די תפילה-מלבושים ארויס צום המון, פאר וועלכען ער האט אבגעהאלטען א בערוהיגונגס-דרשה. ער האט אויפגעפאדערט יעדען אמתן קריסט זיך אפצוהאלטען פון וועלכע עס איז געוואלד-טהאטען געגען יודען; דערביי האט ער געגעבען צו פערשטעהן, אז פאר די מעשים פון א גייסטיג-קראנקען, וועלכער ווייסט נישט וואס ער טוט, קאן קיינער נישט טראגען קיין פעראנטווארטליכקייט.

די דרשה פון גלח האט שטארק געווירקט און דער צוהיצטער המון האט זיך עטוואס בערוהיגט.

דערפון האבען גענאסען די פאליציאנטען, וועלכע האבען קודם-כל איבערגעפיהרט דעם פערהאלטענעם אין 2-טען קאמיסאריאט.

אין קאמיסאריאט האט זיך דער פערהאלטענער ארויסגעוויזען אלס דער 45-יעהריגער יעקב דימאנד. ער איז א נידעריג-געוואקסיגע״, אבגעריסענער יוד מיט א געל-גרויליכער בארד. באלד אויפ׳ן ערשטען בליק האט ער געמאכט דעם איינדרוק פון א קראנקען. נישט-קוקענדיג אויף די שווערע קלעפ. וואס ער האט בעקומען האט ער זיך געהאלטען „שטייף“ און האט ערקלערט, אז ער איז א מיטגליד פון „געהיימער יודישער ארגאניזאציע“, וועלכער נעהמט נקמה פאר די עולות, וואס עס ווערען בעגאנגען איבער יודען.

אזוי ווי אין רומעניען זענען פארגעקומען פאגראמען און פוילען האט זיך פאר די יודען נישט אנגענומען, האט ער געפונען „פאר נויטיג“ צו מאכען א פאגראם אין א קלויסטער, כדי אזוי ארום צו לעשען זיין נקמה.

דימאנד האט די קעשענעס געהאט אנגעשטאפט מיט יודישע צייטונגען, וועלכע זענען אין פערשידענע ערטער געווען אונטערגעשטראכען מיט א רויטען בלייפעדער.

ווייטער האט דער קראנקער דערצעהלט, אז ער איז וואס אנ׳אמת, א צייט לאנג געווען אויף אבסערוואציע אין דער משוגעים-אפטיילונג ביים יודישען שפיטאל, נאר—פאר קיין משוגענעם האלט ער זיך נישט.

אויף דער פראגע, וואו ער וואוינט, האט ער געענטפערט: שעננא 88. האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז דימאנד האט דארט טאקע געוואוינט, נאר—מיט 12 יאהר צוריק.

ביז אין אוונד איז דער פערהאלטענער געווען גאר שטארק צומישט. ענדליך האט ער זיך אבער בערוהיגט און האט אנגעהויבען געבען קלארערע ערקלערונגען.

אזוי האט ער ענדליך אנגעוויזען, אז אליין איז ער אין ערגיץ נישט געמאלדען, ווייל ער פיהרט א לעבען פון א שלעפער; זיין ווייב רחל דימאנד וואוינט אויף סמאטשא 16.

דער דאזיגער אדרעס האט זיך ארויסגעוויזען אלס ריכטיגער.

רחל דימאנד וואוינט אין א צימער׳ל ביי יענעם מיט 4 דערוואקסענע קינדער: דריי זיהן און א טאכטער.

דימאנד איז געווען א מאל א שילדען-מאלער. בעת׳ן קריג איז ער גענומען געווארען אין רוסישען מיליטער און איז אריינגעפאלען צו די דייטשען אין געפאנגענשאפט. די שווערע איבערלעבענישען האבען דימאנד׳ען אראפגעפיהרט פון זינען. בייוואוינענדיג נאך אין רוסישען מיליטער א פאגראם אין א יודיש שטעטיל, האט ער בעקומען א מאניע אויסצוקעמפען פאר יודען בעסערע בעדינגונגען אויף דער גאנצער וועלט.

זייענדיג אין געפענגניש ביי די דייטשען, האט דימאנד אנגעהויבען שרייבען בריף צו הינדענבורג׳ען און צו ווילהעלמ׳ען, פאדערנדיג אונטער פערשידענע דראהונגען, צו פערבעסערן די לאגע פון די יודען, געבראכט האט עס דערצו, אז דימאנד איז איינגעזעצט געווארען. דערנאך האט מען איהם געשטעלט פאר א פסיכיאטרישער עקספערטיזע, וועלכע האט פעראָרדענט איהם צו בעפרייען פון געפאנגען-לאגער אלס גייסטיג-קראנקען.

דער קראנקער האט זיך דאן אומגעקעהרט א היים. קיין שילדען מאלען האט ער שוין נישט געקאנט, און ער איז געווארען א שטוב-מאלער.

אויפ׳ן בארען פון זיין קרענקליכער מאניע האט ער פון צייט צו צייט געמאכט גרויסע אוואנטורעס אין גאס, וואס עס האט ענדליך געבראכט דערצו, אז נאך מיט 10 יאהר צוריק, איז ער דורך דער פאליציי איבערגעשיקט געווארען אויף דער אפטיילונג פאר משוגעים ביים יודישען שפיטאל, וואו עס האט איהם קורירט דער ד״ר וויזעל,

דימאנד איז דורך די דאקטוירים אנ׳ערקענט געווארען דאן פאר אנ׳אונהייל-בארען קראנקען.

אבזייענדיג 2 יאהר איז דימאנד, אויסנוצענדיג א פאסענדען מאמענט, אנטלאפען פון שפיטאל.

פון יענער צייט האט ער בעקומען א מאניע, אז פאליציי זוכט איהם כסדר, כדי איינצוזעצען איהם פאר׳ן אנטלויפען פון שפיטאל, ער האט זיך דעריבער אין ערגיץ נישט איינגעמאלדען, נעכטיגענדיג וואו עס האט זיך נור געלאזט, בלויז פון צייט צו צייט פלעגט ער נעכטיגען אין דער היים.

אין יאהר 1919. נאכ׳ן פאגראם אין לעמבערג, איז ער איינמאל אוועק צום הישפאנישען קאנסול און געפאדערט ביי איהם, ער זאל צווינגען די פוילישע מאכט אבצושטעלען די רדיפות אויף יודען. זעהענדיג, אז מ׳האט צו טון מיט א משוגענעם, האט דער קאנסול איהם פשוט ארויסגעווארפען. דימאנד האט דאן אויסגעפיהרט א ווילדען אקט: ער האט בעגאסען די טהיר פון קאנסולאט מיט בענזין און זי אונטערגעצינדען. מען האט איהם דאן ארעסטירט, און ווי עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ער איז א משוגענער, האט מען איהם צוריק בעפרייט.

דעם פערגאנגענעם זונטאג איז דימאנד געקומען אהיים צו זיין פרוי, דעם גאנצען טאג האט ער געפאסט, זאגענדיג, אז ער האט געזעהן א חלום און ער וויל, אז דער חלום זאל מקוים ווערען.

מאנטאג איז דער אומגליקליכער ארויס פון שטוב ארום 6 פארטאג, זאגענדיג, אז ער געהט אין מקוה...

די ידיעה וועגען געשעהעניש אין קאשציאל, האט זיך פערשפרייט שנעל צווישען דער גאנצער בעפעלקערונג פון אלט-שטאדט.

נישט יעדער האט אבער געוואוסט, אז דעם שרעקליכען טהאט איז בעגאנגען א גייסטיג-קראנקער.

די ידיעות וועגען געשעהעניש, וועלכע זענען אגב, דורך דער גאס שטארק איבערגעטריבען געווארען, האבען דעריבער ארויסגערופען ביי דער קריסטליכער בעפעלקערונג גרויס פערביטערונג און גרימצארן.

צוליב דער געפאהר פאר גאסען-עקסצעסען, האט די פאליציי דעלעגירט אין געגענד פון אלט-שטאדט פאטרולען מיט פאליציי-אגענטען.

דער פערקעהר איז דעריבער געווען א נארמאלער. די שטימונג איז אבער געבליבען א געררייצטע און פיל יודישע איינוואוינער פון אלט-שטאט זענען נישט ארויס אויף דער גאס אויס מורא פאר אנפאלען.

דער משוגענער דימאנד איז פערבליבען אויף איבערנאכט אין ארעסט ביים 2-טען קאמיסאריאט.

וואהרשיינליך וועט ער נאך היינט איבערגעשיקט ווערען אויף אבסערוואציע אין א משוגעים-אנשטאלט.

די מאטעריעלע היזיקות, וועלכע ער האט אנגעמאכט אין קלויסטער בעטרעפען 600 זלאטעס.

Dr. H. Wołkowyski
זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגעריש קראנקהייטען, מענער - שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נצהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אוונד, פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעצ. ווארטע-זאל.

Dr. med **H. LUBICZ**
צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41
ספעציאליסט פאר הויט, וועגעריש און ט... קראנקהייטען. מיט חשמלונגס-קווארץ לעמפען (הויך-אויפפאל).
נצהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונד

Dr. RACHELA LEWI
ספעצ. פאר קינדער-קראנקהייטען
פאנסקא 24, טעל. 42-72
נעמט אן פון 1 ביז 3 נאכמיטאג.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

32)

אויף מארגען גלייך האט די געריכטליכע עקספערטיזע בעשטעטיגט, אז די שפורען פון די צייהן אויףביידע עפעל, ווי אויך אויפ׳ן ברעטעל שאקאלאד זענען די זעלבע.

חוץ דעם האט דער שאפער פון טאקסאמעטער דערקלערט, אז עפיס א פרוי האט איהם צוגערופען צו זיך ביי דעם ארויסגאנג פון דער אפערע, און אז זי האט זיך געהייסען פיהרען גלייך אין דער אלעיע „אנרי מארטען“. וואו זי איז אויך אויסגעשטיגען.

פון אטא דער אלעיע איז טאקי געווען עטליכע מינוט גאנג צו דער ווילע פון די פאווילס.

מען האט דעם שאפער קאנפראנטירט מיט דער פרוי פאוויל, און ער האט באלד דערקענט, אז דאס איז זי, די פרוי, וואס ער האט געפיהרט.

דיזעלבע נאכט האט דעריבער פרוי אננא פאוויל גענעכטיגט אין דער טורמע „סאן לאזאר“.

דעמועלבען טאג, ווען די רעפארטערען האבען זיך בעמיהט ארויסצוקריגען, וואס מעהר פרטים וועגען דער אויספארשונג, זענען צוויי גרויסע פאריזער צייטונגען ארויס מיט גרויסע קעפ, ביי וועלכע זיי האבען בעניצט די אויסדרוקען פון דאן לואי פערענא, וועלכער האט געזאגט, אז די צייהן, וואס האבען אנגעביסען די עפעל, זענען טיגער-צייהן!

קאפיטעל פיער

דער אייזערנער מאן.

די ידיעה וועגען די עקעלהאפטע פאר מארדען האט געמאכט א שטארקען איינדרוק נישט-נאר אין פראנקרייך, נאר אין דער גאנצער וועלט.

גלייכצייטיג כמעט — אין צוויי טעג ארום — איז פערעפענטליכט געווארען דער אינהאלט פון מארנינגטאנס צואה, און די בלעטער האבען געהאלטען אין איין שרייבען וועגען די פיער מארדען.

עס איז כמעט ווי א פאקט, אז די זעלבע פערזאן האט אומגעבראכט אלע פיער — סיי מארנינגטאנען, סיי דעם אינספעקטאר ווערא, סיי ביידע פאוויל׳ס דעם פאטער און זוהן

דיזעלבע פערזאן האט איבערגעלאזט דיזעלבע שפורען פון צייהן אויף ביידע עפעל, און מחמת אונפארזיכטיגקייט געשאפען געגען זיך די זיכערקייט פון אלע, אז דער מערדער איז איינער און-די-זעלבע פערזאן.

אין דעם דראמאטישסטען מאמענט פון דער פינסטערער טראגעדיע איז פון שאטען ארויס אנ׳אויסערגעוועהנליכע פערזאן.

דאס איז געווען עפעס א העלדישער אוואנטוריסט, א מערקווירדיג אינטעליגענטער, וועלכער האט אין משך פון עטליכע שעה געהאט פונאנדערגעקניפט די פערפלאנטערסטע פעדים פון דער אינטריגע, וועלכע האט פאראויסגעפיהלט די ערמארדונג פון מארנינגטאנען, וועלכער האט ענטדעקט דעם טויטען ווערא. דער זעלבער מענש האט אויך ארויפגעפיהרט די אויספארשונג אויף א ריכטיגען וועג, ארויסגעבענדיג צו דער גערעכטיגקייט א שרעקליכע בעשעפניש, וואס האט געשטעמפעלט איהרע מארדען מיט טיגער-צייהן.

אויף מארגען האט דערזעלבער מענש בעקומען א טשעק אויף א מיליאן פראנק, און לסוף האט ער געזאלט ווערען דער וואהרשיינליכער יורש פון א ריזיגען קאפיטאל.

ארסען לופען איז אויפגעשטאנען תחית המתים.

דער פראסטער המון, וואס האט זיך געריכט לויט׳ן געפיהל, האט דערווייל נישט ווארטענדיג אויף דער בעשטעטיגונג פון פערשידענע השערות, אט דער דאזיגער המון איז געווען זיכער, אז דאן לואי פערענא איז נישט קיין אנדערער, נאר דער בעריהמטער ארסען לופען.

אמת, עס זענען אויך געווען אזעלכע, וואס האבען אין דעם נישט געוואלט גלויבען.

דעריבער איז ענטשטאנען א פאלעמיק אין די צייטונגען.

די רעפארטערען זענען דערביי אבער געווען גאנץ בעשיידען אין זייערע בעהויפטונגען, אז לואי פערענא און ארסען לופען — דאס איז איין מענש.

א צווייטער צד האט גלייכצייטיג א סך געשריבען אין די בלעטער וועגען פערענא׳ן אלס לעגיאניסט אין מאראקא, און דא האבען זיך די ליבגעוואנגען געשאטען אהן א סוף.

אונזער אלטער בעקאנטער מאיאר ד׳אסטריניאק האט גענומען דאס ווארט, און נאך איהם נאך האבען אלע חברים פערענא׳ס דערצעהלט וועגען איהם נסים ונפלאות — זאכען, וואס זיי האבען אליין מיט זייערע אויגען געזעהן.

ממש וואונדער פון זיינע אויסערגעוועהנליכע העלדישקייטען.

אזוי איז ענטשטאנען די לעגענדע וועגען פערענא׳ס גבורות, אין וועלכער עס איז דערצעהלט געווארען וועגען זיין איבערמענשליכע ענערגיע, זיין אונערהערטע טיכטיגקייט, אויסערגעוועהנליכע פאנטאזיע, וועגען זיין אוואנטוריסטישען גייסט, פיזישע געשיקטקייט און מערקווירדיגע קאלטבלוטיגקייט פון זיין געהיימנישפולער פערזאן, וועלכע ס׳איז אונמעגליך געווען נישט צו פערגלייכען מיט דער פערזאן פון ארסען לופענען, אבער אנ׳ארסען לופען א גרעסערען, אנ׳אויסגעאיידעלטען דורך העלדישע טאטען, אנ׳אידעאלערען און א געלייטערטען אין פייער פון קאמף און זעלבסטאפפערונג.

(פארטזעצונג קומט).

מעמאָריאַל צום פּרעזעס פון שטאָט-ראַט.

מ'דאַרף נישט מאַכען קיין אויסנאַהם פאַר פּריוואַטע בוי-אונטערנעהמער ביי דער בוי-טעטיגקייט אין לאָדז.

(§)) אַ דעלעגאַציע פון דער בוי-סעקציע ביים צענטראַלען סוחרים-פאַר-איין (פּעטריק. 10) האָט זיך געווענ-דעט צום פּרעזעס פון שטאָט-ראַט איגזש. האַלצגרעבער און איהם אי-בערגעגעבען אַ מעמאָריאַל. אין'ם מע-מאָריאַל ווערט אָנגעוויזען, אַז דער גרויסער בוי-טעטיגקייט-פּלאַן קען רע-אַליזירט ווערען נאָר מיט'ן אַנטייל פון אַלע בעטייליגטע קרייזען-שיכטען, דעריבער דאַרפען צום בוי-קאָמיטעט און צום קאָמיטעט אויף צו פּעגאַנדערבויען די שטאָט צוגעצויגען ווערען אויך פאַר-טרעטער פון די בוי-אונטערנעהמער. פון זייער צד לעגט פאָר די דעלעגאַ-ציע די קאַנדידאַטורען פון אינזש. לעווי, אינזש. פּראַשקיער, מאַרקוספעלד א. אַנד.

פייערונג פון 40-יאָהריגען יובילעאום

פון פּראָפעסיאָנעלען-פעראיין פון האַנדעלס-און ביוראָ-אַנגעשטעלטע.

פאָריגען מיטוואָך איז אין אייגענעם לאָקאַל פאָרגעקומען די פייערונג פון'ם 40-יאָהריגען יובילעאום פון פּראָפעסיאָ-נעלען פעראיין פון האַנדעלס-און ביוראָ-אָנגעשטעלטע (אַל. קאָשטשושקי 21).

צו דער פייערונג זענען געקומען עט-ליכע הונדערט מיטגלידער און פיל דע-לעגאַטען פון אַרבייטער-און אָנגעשטעל-טע פעראיינען.

די אַקאַדעמיע האָט געעפענט דער פעראיינס-פאָרזיצער ה' זיס, וועלכער האָט פאָרבעטען אין פּרעזידיום 5 מיט-גלידער, וועלכע געהערען צום פעראיין זייט זיין ענטשטעהונג.

ס'איז פאָרגעלייענט געוואָרען אַ רייה בעגריסונגען פון וואַרשאָ, קראַקאָוו, בי-ליץ, קאַטאָוויץ, לעמבערג א. אַנד.

נאָכדעם האָבען געהאַלטען בעגריסונ-גען פאָרטרעטער פון היגע און אַנדערע אָנגעשטעלטע פעראיינען, פון דער קריינז-קאָמיסיע פון פּראָפ. פעראיינען, פון די פריידענקער א. אַנדערע.

נאָכ'ן קאָנצערט-טייל זענען נאָך גע-האַלטען געוואָרען רעפעראַטען וועגען דער אָנגעשטעלטער-בעוועגונג.

„אורדט"

היינט — „נסים מן השמים".

די 4 פאָרשטעלונגען פון די צוויי חגא-טעג האָבען בפועל ממש בעוויזען, אַז דער נייער פּראָגראַם פון אָרדט, וועלכער טראָגט דעם נאָמען „נסים מן השמים" האָט געזיגט אויף אַלע פראָנ-טען.

אַנ'עולם, וואָס איז בעשטאַנען פון אַלע שיכטען פון דער לאָדזער בעפעל-קערונג האָט איבערפולט דעם זאַל אי-בער די ברעגען, און מיט גרויס הנאה אויפגענומען דעם זעלטען-געראָטענעם פּראָגראַם.

הונדערטער מענשען האָבען געמוזט אַוועק, נישט בעקומענדיג קיין בילעטען.

דער דאָזיגער מאַטעריעלער ערפאָלג וועט אודאי דערמונטערען אונזערע יונגע קינסטלער צו ווייטערדיגער ענער-גישער אַרבייט.

היינט שפּילט דער „אָרדט" 1 מאָל — 5 .9 אין אָוועגד.

טעלעגראַמען.

טעראָר פון עסטרייכישע סטודענטען

אונטערן שוץ פון די אוניווערסיטעט-רעקטאָרען.

וויען. (יט"אַ). דער סאָציאַל-דעמאָקראַטישער דעפּוטאַט לויטנער האָט אין דער בודזשעט-קאָמיסיע פון פּאַרלאַמענט בעריהרט דעם סקאַנדאַליעזען צו-שטאַנד אין די עסטרייכישע, בעזונדערס אויף די ווינער, הויכשולען, וואו די האַקענקרייצלער-סטודענטען טעראָריזירען די צוהערער. די רעקטאָרען פון די הויכשולען נעהמען די האַקענקרייצלער אונטער זייער שוץ.

פאַרשטענדיגונג צווישען פראַנקרייך און שפּאַניען וועגען טאַנזשער.

פּאַריז. 27 (אַטע) די אונטערהאַנדלונגען צווישען פראַנקרייך און שפּאַניען מכח טאַנזשער האָבען געבראַכט צו אַ פּרינציפּיעלער פאַרשטענדיגונג. שפּאַניען האָט זיך אָפּגעזאָגט פון איהרע פאָדערונגען, אַז טאַנזשער זאָל אַריינ-גענומען ווערען אין קרייז פון שפּאַניש-מאַראָקאָ. שפּאַניען וועט זיך בעגנוגענען בלויז מיט דער לייטונג פון דער פּאָליציי און מיט'ן אַנטייל אין דער פאַרוואַל-טונג פון פּאָרט אין טאַנזשער.

פראַנצויזישער דאַמפער —

אַ קרבן פון כינעזישע ים-רויבערס.

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.) פון שאַנ-כאַי איז מען מודיע, אַז נישט ווייט פון איטשאַנג איז אַ פראַנצויזישער דאַמ-פער בעפאַלען געוואָרען פון כינעזישע ים-רויבערס. דער גרעסטער טייל מאַט-ראָסען און פּאַסאַזשירען פון דער שיף זענען אויסגעקוילעט געוואָרען. די אי-בעריגע האָבען די פּיראַטען גענומען אין געפאַנגענשאַפט, כדי צו פאָדערען פאַר זיי אויסקויף-געלד.

ענטוישט אין דער ציוויליזאַציע

עמיגרירען זיי קיין מצרים.

לאָנדאָן. 27 (ספּ. טעל.) 5000 מיטגלידער פון אַ רעליגיעזער סעקטע אין קאַליפאָרניע (2500 מענער און 2500 פרויען) האָבען בעשלאָסען צו עמיגרירען פון אַמעריקאַ קיין מצרים. די סעקטאַנטען האָבען זיך ענטוישט אין דער מאָדערנער ציוויליזאַציע און האָבען בעשלאָסען צו לעבען אין פּרימיטיווסטע בעדינגונגען.

בעקאַנטער ספּאָרטסמאַן ערמאָרדעט

זיין מוטער שטאַרבט פון אַ האַרץ-שלאַג.

קראַקאַ, 27 טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) אין דעם גוט מאַ-לאַ וויעש איז געפונען געוואָרען אַנ'-אויפגעהאָנגענער דער בעקאַנטער ספּאָרטסמאַן, טויערמאַן פון „קראַקאָוויאַ" סטעפאַן פּאָפּיעל. ווי די אַבדוקציע פון קערפּער בעוויזט, האָט פּאָפּיעל פריהער בעקומען מיט אַ שווערער זאַך אַ קלאַפּ איבער'ן קאָפּ, און דאַן האָבען איהם די מערדער אויפגעהאָנגען. ווען די מוטער פון ערמאָרדעטען איז געוואויר געוואָרען וועגען טראַגישען טויט פון איהר זוהן, האָט זי בעקומען אַ האַרץ-שלאַג און איז געשטאָרבען.

אויטאָ-פאַרפאַל מיט'ן מיניסט. סקלאַדקאָווסקי.

לובלין, 27. (א. וו.) דער אויטאָ פון אינערן-מיניסטער סקלאַדקאָווסקי האָט זיך 6 קילאָמעטער אונטער גראָ-באָוואָ איבערגעקצהרט אין אַ גרוב אַריין. אַזוי ווי אין דער נאָהענט איז קיין הילף נישט געווען, האָט דער מיניסטער געמוזט באָרגען אויף דער סטאַציע גראַ-באָוואָ אַ באַהן-דרעזינע, אויף וועלכער ער איז מיט זיין פאַמיליע ווייטער גע-פאָהרען קיין נאַלענטשאָוו.

דאָס איז שוין דער דריטער אויטאָ-פאָרפאַל מיט'ן מיניסטער סקלאַדקאָווסקי אויפ'ן געביט פון דער לובלינער וואָ-יעוואודזטווע.

ערד-ציטערניש אין איטאַליען

רוים, 27 (ספּ. טעל.) בעת דער ערד-ציטערניש, וועלכע איז פאָרגעקו-מען אין רוים און אין דער אַרומגעגנד זענען פיל געביידעס צושטערט געוואָ-רען. די פּאַניק צווישען די איינוואוינער איז געווען אַזוי גרויס, אַז מענשען האָ-בען פערלאָזען זייערע וואוינונגען און זיך געלאָזט לויפען, וואוהין די אויגען טראָגען.

אַ שוואַכע ערד-ציטערניש האָט מען געפיהלט אויך אין רוים גופא.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנם,
ח. י. בזשוזשטאָווסקי, ב. זינגער
פאַראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן

אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט". פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פּאַי-האַפטונג.

Ogłoszenie.

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości, iż — w myśl uchwały Magistratu Nr. 86 z dnia 22 grudnia 1927 roku poczynając od dnia 1 stycznia 1928 roku, podania wszelkiego rodzaju instytucyi filantropijnych, społecznych, kulturalnych i oświatowych, związków zawodowych i t. p. o zwolnienie od miejskiego podatku widowiskowego przedstawień, zakupionych w kinematografach, teatrach, salach koncertowych i t. p. stanowczo — ze względów zasadniczych — uwzględniane nie będą. Ubieganie się o tego rodzaju zwolnienia jest bezcelowe.

Łódź, dnia 27 grudnia 1927 roku.

Przewodniczący Wydziału Podatkowego (—) L. Kuk.

Prezydent m. Łodzi (—) Br. Ziemięcki.

159

אַ יוריסט

מיט די בעסטע רעפערענצען, וויל איבערנעהמען די אַדמיניסטראַציע פון איינע הייזער.

אָפערטען Skrzynka pocztowa 362 09

אַלינאַטיפּ

אַ גענוצטער, פּוילישע שריפט אין גוטען צושטאַנד, צו פערקויפען.

צו ערפאַהרען זאַוואַדזקאַ 8, וו. 6, טעגליך צווישען 3 און 4 נאָכמיטאָג. 163

קוואַליפיצירטע

קאָלדרע-נייערינס

ווערען געזוכט, זאָלען גלייכצייטיג קענען בענייען. אַרבייט געזיכערט. פּעטריקאָווער 19, בליצבלום פון 8—10 אָוו.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טע. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערען קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר ריזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1 -2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורט-הילף	1-11½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	5-4 זונ. 1—2
ד"ר וויינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	1-11 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-טעגדיהאַנדלונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאַסטען א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

אַ רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med. A. MAZUR

אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א. אַ. וו.)

האָט זיך איבערציגען פון נאַרוטאָוויטש 44

אויף וווּסכאָדניאַ 65, טעל. 66-01

(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).

נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאָכמ. 770

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אַנגעוועהטאַגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען חויף, פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזולעס און זאַ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רוזשאַנדו, ביטעט וועגען דירה איקאָורזשאַנד-ראָזיעה-טשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלא, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9. רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי שטשענקעס, גומענס, רוזשאָנטלעס, צאָהן פּיסטולעס א.אַ.וו. נעמט אָן פון 1½—5 זונטאָג און יום-טוב פון 10—12

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פּוממענער-שוועכע נעמט אָן פון 5—9 אָוועגד.

Dr. med.

WOLF EYCHNER

ערויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אָן און דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 נאָכמ. און דערהיים פון 6-8 אָוו

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12-9½ 4-5
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לופּיטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמטטיגע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—2
ד"ר עלאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בעגנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שוואַך-שטאָרונגען חי שטאַמלען א א. וו. אַטעהן-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינ-האַליאַציעס, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פּערלאָנג — היימען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, חי אויך פּלעגמאַ און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמט אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נם.
ד"ר לאָזשינסקי סמאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	6—7

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, מאַסטען א. אַ. וו.
די לעטשניצע איז אויך עפען זונטאָג.

אַ שאַפע

צו פערמיטען. גדאַנסקאַ-גאַס 8, ביי אָפּענהיים.

Dr. med.

A. ROZENBLIT

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

Aleje Kościuszki 22

telefon 316.

נעהמט אָן פון 6—8 אָוו.

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָוואַ 28, טעלעפאָן 40-26

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל) נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוועגד.

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78.

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און ליכט-היילונג. נעהמט אָן פון 4—7 אין אָוועגד.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.